

AUGUST

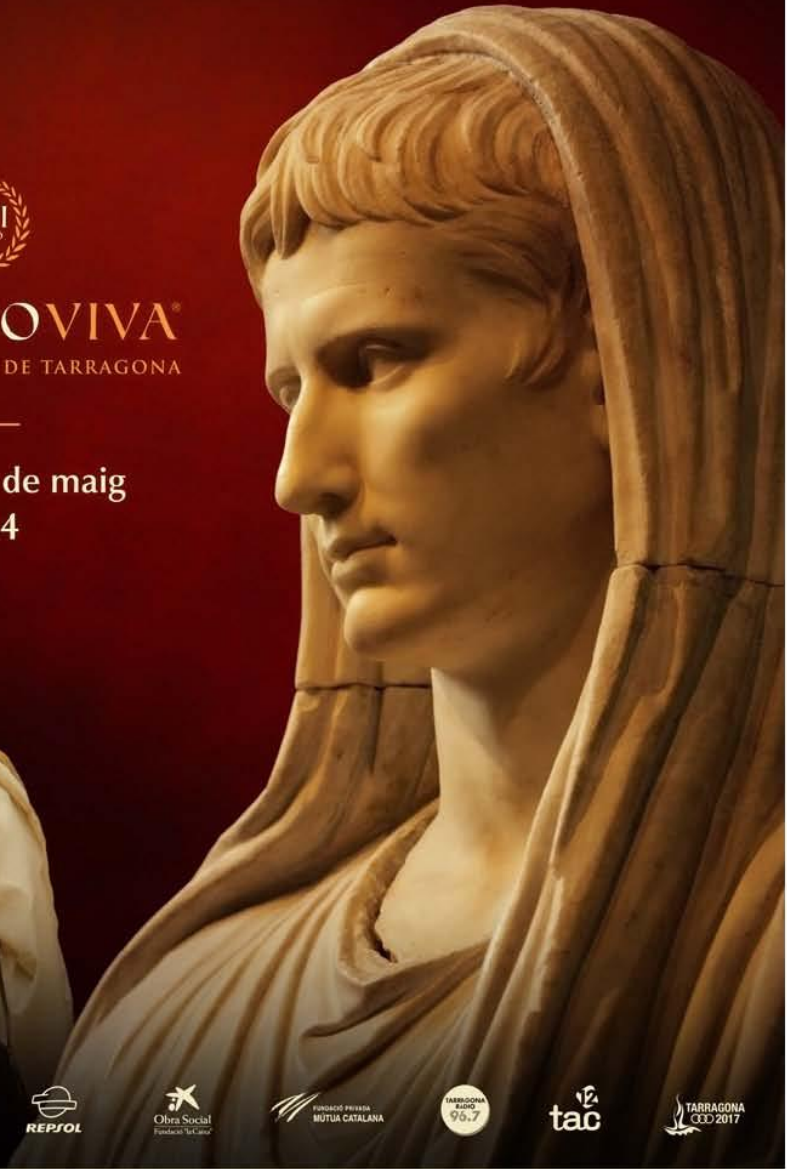
UNA CIVILITZACIÓ MEDITERRÀNIA

TARRACOVIVA®

EL FESTIVAL ROMÀ DE TARRAGONA

Del 5 al 25 de maig
2014

www.tarracoviva.com

PROGRAMA D'ACTIVITATS

HOSPES AVE

Us convidem a un viatge a l'antiga civilització romana.

Junts coneixerem els nostres orígens i compartirem la passió per la Història.

El passat ens descobrirà nous futurs.

Benvinguts al festival romà de Tarragona!

UNA EDICIÓ ESPECIAL

2014, Bimil·lenari de la mort d'August

Què commemorem?

L'èxit d'una civilització que encara avui es percep com la més brillant de la història de la Humanitat.

Les arrels clàssiques i mediterrànies de Catalunya.

Un moment especialment brillant en la cultura de la Humanitat.

L'únic moment en la història del Mediterrani en que totes les seves riberes van estar unides i en progrés, com no ho havien estat mai fins aleshores.

La creativitat d'una cultura, la romana, que va esdevenir una civilització mediterrània.

Una primera idea d'Europa, basada en una xarxa de ciutats enllaçades per vies terrestres i marítimes entorn del Mediterrani.

Pels antics, l'edat d'or, aquella que va existir en el temps en que Cronos/Saturn regnaven al cel, es caracteritzava per l'espontània abundància dels fruits de la natura, una general pacificació del món -en la qual els deus, els homes i fins i tot els animals s'abstenien de matar-se els uns als altres- la pràctica espontània de la justícia i la devoció en tots els seus aspectes, en primer lloc en la relació entre la divinitat i el genitors.

Gilles Sauron a "Augusto e Virgilio. La rivoluzione artistica dell'Occidente e l'ara Pacis"

Per August la seva tasca i els seus mèrits van ser precisament aquests. La seva obra sencera anava encaminada a fer real el retorn de l'edat d'or. Un període en que gràcies a la seva intervenció i la seva política, la pau, la justícia, la pietat, la dignitat i la virtut regnarien entre els homes. Va ser realment així?

No exactament, però és innegable que la figura i l'obra política del primer emperador va significar a grans trets un dels períodes de la història de la humanitat en que més a prop s'ha estat d'una situació excepcional. Sense fax, ni telèfon, ni facebook, ni internet, ni tan sols sense una gran quantitat de funcionaris, August va transformar una República oligàrquica en descomposició en un nou sistema polític que, a grans trets, encara havia de durar uns quatre segles més. La seva obra de govern que s'estengué durant més de quaranta anys, va incloure camps com; l'organització militar amb la creació de campaments estables al llarg de les fronteres de l'Imperi, la reorganització estatal i provincial, la reforma de l'Estat romà en profunditat, l'urbanisme, l'art i la literatura, entre d'altres.

Mai el Mediterrani havia estat unit com aleshores i mai aquest mar va ser tant el centre de món com en aquell moment. Un centre del món plural de cultures, creences i lliure comerç.

Es significativa l'anècdota que cita Suetoni a "La vida dels dotze Cèsars", en que explica com quan un dia ***" Navegava (August) a prop de la costa de Pozzuoli (al costat de Nàpols) quan els passatgers i mariners d'un vaixell d'Alexandria (Egipte) que estava a l'entrada del port varen anar a saludar-lo. Vestits de blanc, cenyint corones i cremant encens, l'ompliren de lloances i fent vots per la seva prosperitat exclamaren; que per ell vivien i que a ell li devien la llibertat de navegació i tots els seus bens."***

La increïble habilitat d'un grup d'intel·lectuals, militars i homes de Lletres per aconseguir justo el contrari de la famosa frase del Gattopardo, no es tracte "de que tot canviï per a que tot pugui seguir igual" sinó, curiosament "que tot seguís oficialment igual per a justificar que ho havien canviat tot". I també molt similar a la revolució tecnològica d'Apple i Microsoft ; ho van fer tot un grup de joves. El Senat no va ser extingit, va seguir existint durant quatre segles, però convertit en un simple decorat ...

Joaquín Ruiz de Arbulo (Universitat Rovira i Virgili de Tarragona)

August va ser l'home adequat en el moment precís i ell en fou ben conscient i en va saber treure profit. Va introduir profundes reformes en tots els camps de l'activitat pública amb tan llarga volada que són a la base del nostre món actual.

Isabel Rodà (Universitat Autònoma de Barcelona)

L'època és molt més interessant que el personatge; és la de Virgili, Properci, Sèneca Pare; la d'un procés d'embelliment urbà sense comparatiu en el nostre àmbit; la d'un desenvolupament cultural molt productiu; i per damunt de tot, la d'una vida civico-política que avui valdria la pena tenir en compte en alguns aspectes.

Antonio Monterroso (Universidad de Córdoba)

August va comprendre que un imperi no es podia assentar només en força i en el culte personal, aspectes absolutament passatgers; va veure clar que per consolidar una idea, la de Roma, calia desenvolupar un programa cultural i social paral·lel al políticomilitar. Vet aquí, doncs, la protecció decidida i sempre vetllada de prop de Virgili, Horaci i Livi, tres clàssics de la literatura llatina; la promoció de les biblioteques; la creació de museus d'escultura en els jardins públics i privats; la monumentalització i transformació de l'arquitectura i l'espai urbà de la capital.

Joan Carbonell (Universitat Autònoma de Barcelona)

August és el "pacificador" a la manera dels herois clàssics, el que portà la pau i la prosperitat al poble romà, rere anys de convulsions i guerra civil. Estableix un nou ordre polític-social com mai abans havia existit, que s'estendrà amb força i de manera uniforme a tot aquell vast territori que conformava els dominis de Roma a finals del segle I aC. No tant brillant intel·lectualment com el seu pare adoptiu, Juli Cèsar, August –amb la seva esposa Livia, personatge principal en aquest esdevenir– va ser l'instigador intel·lectual de la renovació de la societat i de l'estat, llavor de l'esplendor de l'Imperi romà durant anys.

Mª Dolores Baena (Museo Arqueológico de Córdoba)

PROGRAMA D'ACTES 2014

PRÒLEG

EL RECINTE FIRAL

El Recinte Firal del Palau de Congressos es converteix, aquesta edició, en un centre cultural dedicat a August i la seva època, on es realitzaran més de 250 actes.

La recreació **AUGUST, EL PODER DE LA MÀSCARA** serà enguany, l'activitat central del festival, on anirem desvetllant i descobrint aspectes de la seva vida personal i familiar, la seva obra política, la seva visió de Roma i del món.

La reproducció a escala de l'**ARA PACIS**, de l'escultura d'**AUGUST DE PRIMA PORTA**, formaran part, amb altres reproduccions, de l'Exposició **AUGUST, UNA CIVILITZACIÓ MEDITERRÀNIA** que, en format de visites comentades, ens acostaran a l'època del primer emperador.

Els centres educatius que ho desitgin, podran participar en una activitat de recreació de caire participatiu, **AUGUST AL TEU GUST**, reservant la seva visita a l'Oficina del festival.

CAMP DE MART

A més de les recreacions històriques, el segon cap de setmana, el dissabte 17, durant tot el dia, i el diumenge 18 durant tot el matí, programem el **PUERI festival TARRACO VIVA**, amb tallers i activitats de recreació adreçades al públic familiar, on els petits podran participar en les activitats pensades per a ells.

Alhora, també trobareu activitats al voltant de la **GASTRONOMIA** que ens permetrà fer un viatge a l'antiga civilització romana a través del paladar. Tallers de recreació de menjar i vi, xerrades i presentacions de productes que ja es trobaven a les cuines romanes. Podrem fer un aperitiu i degustar les "tapes" de recreació a la CAUPONA, elaborades pels restaurants de l'Associació Tarraco a Taula.

El darrer cap de setmana, divendres 23, dissabte 24 i diumenge 25 és el de les **FIRES** i trobades : Roma als Museus del Món (Museus i Jaciments romans), Fòrum Tarraco (empreses de divulgació del patrimoni) *Nundinae* (Fira de programadors) i Artifex (demostracions dels artesans de rèpliques de peces arqueològiques) a més de les activitats de recreació programades.

ESPAIS PATRIMONI MUNDIAL

Com és habitual, s'han programat activitats als espais Patrimoni Mundial: Amfiteatre, Fòrum Provincial-Pretori romà, Circ, Fòrum de la Colònia ...

AGER

Així com a les altres seus del festival : **Altafulla, Cambrils**, i a dues que s'incorporen aquesta edició : **Priorat i Salou**.

Especial AUGUST

AUGUST, EL PODER DE LA MÀSCARA

Recreació històrica

Projecte Phoenix (Tarragona)

A la descoberta de la vida i l'obra del primer emperador. La seva obra de govern, la lluita pel poder, la vigilància de les fronteres però també les seves rutines, les seves manies, les seves malalties. Un espectacle especial de divulgació històrica per a una edició especial del festival.

Més de cent *re-enactors* amb recreacions d'espais relacionats amb la vida i l'obra del creador de l'Imperi romà; l'estudi personal d'August, el triclini d'estiu de Livia la seva esposa, la Cúria Julia, ***l'Ara Pacis Augustae*** i d'altres espais per a comprendre un mica millor la complexitat i la realitat històrica de la Roma antiga.

Amb imatges arqueològiques i comentaris històrics que ens aproparan a una època cabdal de la història d'Occident i del món.

Per suposat que la personalitat d'August tenia dos cares, que semblaven mirar-se, com Janus, en direccions oposades; el pare de família afectuós també era un lasciu inveterat; el romà de vida senzilla es feia construir vil·les de vacances secretes; la seva lleialtat als amics li impedia de veure els seus defectes i crims; el pare amant de vegades es comportava com un pinxo; el culte mecenes de les arts podia ser un assassí despietat en temes polítics.

Es te la impressió per damunt de tot, que la supressió dels sentiments humans normals que exigia la vida pública del príncep, va magnificar l'afecte pels seus parents més propers i amics íntims. Aquesta lluita interna pot haver avivat la fúria amb la que reaccionava davant les traïcions a la seva confiança. No obstant i malgrat tots els seus defectes, el balanç general és positiu. En general August visqué en privat segons els valors del seu temps i malgrat que la figura pública va fer coses terribles, solien ser pel be comú.

La seva política envers les províncies i els seus continus viatges amb Agripa... va tenir una conseqüència enormement important; va generar lleialtat i gratitud envers Roma. Va fer sentir a la gent que no eren víctimes de l'Imperi, sinó part interessada. Eren membres d'una mancomunitat imperial. Va ser aquesta consciència comuna la que va ajudar a unir a Europa i als territoris de la conca mediterrània durant mes de cinc-cents anys.

*Quants estadistes dels darrers dos mil anys poden reivindicar un llegat tant durador?
Anthony Everitt "August. El primer emperador"*

Data	Divendres : 9, 16 i 23 : 22 h (català) Dissabtes : 10, 17 i 24 : 22 h (castellà) Àudio en francès/anglès – places limitades Diumenges: 11 (català) i 18 (castellà) : a les 18 h
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona (c/ d'Orosi, davant l'estació RENFE)
Accés	Entrada de pagament : 15 €
Durada aprox.	1,30 h

AUGUST, UNA CIVILITZACIÓ MEDITERRÀNIA

Visita comentada a l'exposició

Oficina festival Tarraco Viva – Argos Serveis Culturals

Aprofitant el treball de recreació de diferents àmbits de la vida d'August que farem per la recreació històrica "August. El poder de la màscara" i afegint comentaris elaborats per els nostres col·laboradors científics (professors de la Universitat Rovira i Virgili, de la Universitat de Girona i de la Soprintendenza Archeologica de Roma) hom podrà gaudir, en format de visita lliure i amb visites comentades i amb altres activitats, d'una magnífica ocasió per endinsar-se en la figura, l'obra i l'època del primer emperador.

Els àmbits que tractarà l'exposició seran:

- El món d'August. Un món mesurat i dibuixat.
- L'Eneida. Un poema per a un Imperi.
- La *praefectura annonaria* d'August, molt més que "pa i circ"
- La Roma d'August; d'una ciutat de fang a una altra de marbre.
- L'entorn d'August. Amics, col·laboradors i una família difícil.
- L'*Ara Pacis*. La *Pax Augusta* i l'edat d'Or. Mites per a un nou sistema polític.
- L'August de Prima Porta. Una estàtua amb un missatge polític.
- La nova visió política. Províncies, limes i política augustees

Data	De dilluns a divendres : 12.30 h - 17 h 18 h Dissabtes : 9.30 h 11.30 h 12.30 h - 17 h 18 h Diumenges : 9.30 h 11.30 h 12.30 h
Idioma	Català / castellà. (depenent de la distribució dels grups)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona (c/ d'Orosi, davant l'estació RENFE)
Durada aprox.	50 min
Accés	Entrada 5 €

ARA PACIS AUGUSTAE. Un monument per a un imperi

Visita comentada

Oficina Tarraco Viva – Argos Serveis culturals (Tarragona)

El monument anomenat *Ara Pacis Augustae*, o sigui l'Altar de la Pau d'August, es sens dubte un dels llegats monumentals més importants de l'antiga Roma. Pensat per exaltar la *Pax Augusta*, conté però molts més ingredients: iconogràfics, decoratius, literaris, religiosos, mítics, polítics artístics i al mateix temps és un retrat de la família imperial. Aprofitant la recreació que es farà per l'espectacle de recreació història "August, el poder de la màscara", tindrem l'oportunitat de veure molt més a prop la imatge i els continguts d'aquesta peça insòlita.

Data	Dimarts i dijous 19 h Dissabtes 10.30 h 19 h Diumenges : 10.30 h
Idioma	Català / castellà. (depenent de la distribució dels grups)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona (c/d'Orosi, davant l'estació RENFE)
Durada aprox.	50 min
Accés	Entrada 5 €

IMATGE I PODER. L'AUGUST DE PRIMA PORTA

Visita comentada

MV Arte (Tarragona)

Trobada ara fa uns cent cinquanta anys en la que va ser una de les vil·les de Livia, l'esposa de l'emperador, aquesta estàtua ha fascinat i encara ho segueix fent avui dia, tant a experts com al públic en general. El festival, que ha engegat la recreació d'aquesta estàtua a través d'una rèplica amb materials moderns, presentarà una nova visió d'aquesta obra d'art i arqueològica. Tornarem a veure l'estàtua tal i com va ser feta: amb colors. Una magnífica ocasió per debatre i proposar noves interpretacions de tots els continguts de la mateixa.

Data	Dilluns i dimecres: 19 h Divendres 9 i divendres 23 : a les 19 h Dissabtes i diumenges 13.30 h
Idioma	Català / castellà.
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona (c/d'Orosi, davant l'estació RENFE)
Durada aprox.	50 min
Accés	Entrada 5 €

AUGUST, AL TEU GUST. Vine a conèixer l'emperador de Roma

Recreació – Taller públic escolar

Assumpta Mercader / Carles Alcoy

Som al segle I a.C. L'imperi romà va d'Hispania a l'Àsia, i des de les fredes aigües del Rin fins a les ardents sorres del desert de Líbia. Un sol home, August, governa aquestes terres i els seus habitants.

August, l'emperador, per a quasi tothom és un déu temut i respectat, per a molt pocs un amic, i per a una sola dona, Lívia, un company. Enguany, fa dos mil anys de la mort d'August, després de 44 anys de govern, de pau, d'imperi en la república romana.

Podreu fer un passeig per la història i els carrers de l'antiga Roma, per la vida privada d'August, el seu govern i la seva manera de viure. Farem un tomb per diferents espais de la ciutat. Visitarem la casa de Lívia i el gabinet d'August. Entendrem les relacions entre família, poder i religió. Anirem al Senat i a l'*Annona Frumentaria* per veure la importància del blat i el vi en la vida dels romans.

I sortireu, tots, en processó, celebrant amb la seva família la glòria del Diví Cèsar Octavi August, honorant-lo a l'*Ara Pacis*, al seu victoriós retorn de Tarraco.

Dates	De dilluns a divendres
Horaris	9.30 h 11 h i 15 h
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona (c/d'Orosi, davant l'estació RENFE)
Durada aprox.	1 h 15 min.
Accés	Reservat a grups escolars de 8 a 16 anys. Inscripcions : oficina@tarracoviva.com

PRAEFACTURA ANNONARIA. Una llavor de l'estat de benestar

Recreació històrica

Projecte Phoenix (Tarragona)

Encara que les reparticions de gra i aliments a la *plebs* de Roma, les anomenades *frumentationes* ja es van realitzar en altres moments de la història de Roma (durant els triubunats dels germans Grac, el mateix Pompeu i el pare adoptiu d'August Juli César n'havien realitzat) no és sinó amb el geni polític d'August que es crea un organisme i tot un sistema administratiu i econòmic per regular-les. L'anomenada *Praefectura Annonaria*, va ser en realitat una espècie de Ministeri d'Economia i Benestar Social. No només repartia aliments gratuïts a la població de Roma sinó que regulava els preus dels aliments bàsics (cereals, vi i oli) i per tant la base de l'economia de tot l'Imperi.

Data	Dimecres 14 (català) Dijous 15 (castellà)
Horari	22 h
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	50 min
Accés	Entrada 10 €

DEO AUGUSTO. Un nou déu per a una nova era

Recreació històrica

Nemesis ARQ (Tarragona)

Després d'anys de guerres, la societat romana està esgotada. En aquests moments de feblesa, la profecia de la sibila de Cumes es materialitza: arribarà l'*Aetas Aurea* i, amb ella, un nou dirigent d'origen diví que portarà la *pax* i l'ordre a tots els dominis romans. El jove Octavià, anomenat *Augustus* pel Senat, és l'elegit de l'Oracle. A ell li correspon la tasca de restaurar els cultes ancestrals, de refer els temples i de reorganitzar els sacerdocis. Només quan les divinitats estiguin ben ateses, Roma i les seves províncies podran assolir la pau universal, organitzada per August, proclamat déu vivent, i tutel·lat per Apol·lo.

Data	Dimecres 21 (català) Dijous 22 (castellà)
Horari	22 h
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	50 min
Accés	Entrada 10 €

LA FAMILIA D'AUGUST

Xerrada

David Vivó

Universitat de Girona

L'*Ara Pacis* és el símbol de la pau i la prosperitat que August augura als romans, però per poder garantir-ne la seva pervivència, el promès *saeculum aureum* o edat d'or, la guia que fa August de l'estat romà ha de poder perviure més enllà de la seva pròpia persona.

En aquest sentit, la presència de la família imperial en general i dels seus hereus en particular en els relleus de l'*Ara Pacis* asseguren aquesta perpetuïtat i reafirmen el missatge i compromís del *Princeps* amb Roma.

Data	Dilluns 5 : 20 h (català)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

L'ENEIDA. Claus que expliquen un clàssic

Xerrada

Joan Carbonell

Universitat Autònoma de Barcelona

L'Eneida, creada per Virgili, és una obra literària quasi perfecte que, posada en mans d'August, li va permetre de fomentar en les elits i el poble romà la confiança amb la Roma nova, que naixia amb l'Imperi, sota els seus auspicis i els de la *gens Iulia*

Data	Dimarts 6 : 20 h (català)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ELS VASOS DE VICARELLO Y LA TABULA DE PEUTINGER . El món sencer conegut, mesurat i ben comunicat

Xerrada

Joaquín Ruíz de Arbulo

Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Els quatre *vasos de Vicarello* son l'antecedent directe d'un mapa de carreteres. Datats en època d'August, mostren que la distància entre Cadis i Roma era de 1.840 milles romanes, aproximadament 2.723 km, i que aquesta es podia fer mitjançant una llista precisa de 106 *mansiones* (ciutats i llocs de postes) que el viatger trobava al final de cada jornada de marxa, incloent les distàncies respectives entre elles.

La *Tabula de Peutinger* és un ròtol de pergamí del segle XII que copia un mapa de tot el món conegut al segle IV dC, des de l'oceà Atlàntic fins a la Índia, amb més de 3.000 ciutats i 100.000 km (mesurats!) de carreteres. Aquest mapa es va basar en una altre anterior, del segle I dC. Probablement es tracta de l'*orbis pictus*, que fa fer pintar Agripa a Roma. Una obra geogràfica increïble.

Data	Dilluns 12 : 20 h (castellà)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	1 h
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

L'ESTADA D'AUGUST A TARRACO

Xerrada

Isabel Rodà

Universitat de Barcelona

Per tal de seguir d'aprop el desenvolupament de les guerres càntabres, August residí a *Tarraco* quasi dos anys (26-25 aC). D'aquesta manera, la ciutat es convertí en la capital efectiva del Imperi i des d'ella es prengueren importants decisions de govern. Sabem que August, a nivell personal, recuperà la seva salut, seguint instruccions del seu metge Musa. L' historiador Cassi Dió ens informa d'un altre viatge a Hispania, el 16-15 aC, en el que fundà nombroses ciutats. No tenim testimoni directe d'una nova estada de l'emperador a *Tarraco*, però és més que probable que no es deixés de banda una visita, més o menys perllongada, a la capital de la província.

Data	Dimarts 13 : 20 h (català)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

LA ROMA DE MARBRE

Xerrada

Ricardo Mar

Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Data	Dilluns 19 : 20 h (castellà)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

EL LLEGAT D'AUGUST. La política per damunt de tot

Xerrada

Joaquín Ruíz de Arbulo

Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Després de l'assassinat de Cèsar i només amb 18 anys, el seu nebot i hereu Cèsar Octavià fou ja cònsol de la República. Tot i la seva delicada salut, va tenir una vida llarga i morí als 77 anys, reconegut com l'August, senyor únic de Roma i pare de la pàtria. Els seus nombrosos retrats mai el van representar com a un vell temible, poderós i savi, sinó sempre com un jove serè i educat. A diferencia d'Alexandre o Juli Cèsar, no fou un bon general, mai va guanyà personalment un sol combat i va haver de suportar terribles derrotes dels seus generals.

Va posar sempre la política per damunt de tot, va necessitar un hereu i per això va veure morir als seus essers més estimats, un rere l'altre. Però gràcies a ell, Roma va conèixer per fi la pau. La seva època va ser considerada una edat d'or. La vida d'August, el deu August, amb les seves llums i ombres, il·lustraria per sempre a la cultura europea el mite del bon governant.

Data	Dimarts 20 : 20 h (català)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	1 h
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

GENT d' AUGUST

Familiars, amics, enemics... tot un seguit de personatges que “tornen” per explicar-nos, en primera persona, la seva història viscuda prop de l'emperador

LIVIA DRUSILA, esposa de l'emperador

Recreació històrica

Assumpta Mercader (Malgrat de Mar)

També anomenada Livia Drusa Augusta (57 aC – 29 dC) va ser la tercera esposa d'August,. Era filla de Marc Livi Drus Caudià, mare de Tiberi (que va ser emperador) i de Drus (general), avia de Germànic i Claudi (emperador) , besàvia de Cal·lígula i Agripina la Menor i rebesàvia de Neró.

Va estar sempre al costat de l'emperador, va ser la seva esposa, amant i consellera. Va ser una dona influent i discreta, criticada i acusada d'enverinar i assassinar a August. Lívia va exercir un gran poder, sempre a l'ombra d'August

Una dona que va sobreviure a quatre emperadors !

Data	Divendres 9 : 21 h (català) - 23 h (castellà) Dissabte 10 : 21 h (castellà) – 23 h (català) Divendres 16 : 21 h (català) - 23 h (castellà) Dissabte 17 : 21 h (castellà) – 23 h (català) Divendres 23 : 21 h (català) - 23 h (castellà) Dissabte 24 : 21 h (castellà) – 23 h (català)
Lloc	Muralles – Espai August
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys Entrada a Muralles pel Portal del Roser

TIBERI. El fillastre eficient

Recreació històrica

Jaume Montané (Tarragona)

Tiberi Claudi Neró, es convertí en Tiberi Juli Cèsar August. Va ser un dels millors generals de Roma. Fill de la dona d'August, Livia, fou emperador l'any 14 dC fins a la seva mort l'any 37 dC.

Data	Divendres 9 : 21 h (català) - 23 h (castellà) Dissabte 10 : 21 h (castellà) – 23 h (català) Divendres 16 : 21 h (català) - 23 h (castellà) Dissabte 17 : 21 h (castellà) – 23 h (català) Divendres 23 : 21 h (català) - 23 h (castellà) Dissabte 24 : 21 h (castellà) – 23 h (català)
Lloc	Muralles – Espai August
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys Entrada a Muralles pel Portal del Roser

JÚLIA. La filla d'August

Recreació històrica

Mercè Rovira (Tarragona)

Havia complert bé el seu paper de filla única de l'emperador. Primer es va casar amb el seu cossi germà, Marcel, fill de la germana estimada del seu pare. Després, un cop vídua del primer marit, i per conveniència també del seu pare es va tornar a casar amb l'amic de tota la vida Marc Vipsani Agripa amb el qual va tenir varis fills que semblaven garantir la herència imperial. Un cop mort Agripa, es tornà a casar amb el seu germanastre Tiberi... ella havia complert el seu paper, ara tocava una mica de diversió.

Data	Dissabte 10 : 10.30 h (català) - 12.30 h (castellà) Dissabte 17 : 10.30 h (castellà) – 12.30 h (català) Diumenge 18 : 10.30 h (català) - 12.30 h (castellà) Dissabte 24 : 10.30 h (castellà) – 12.30 h (català) Diumenge 25 : 10.30 h (català) - 12.30 h (castellà)
Lloc	Muralles – espai Minerva - Terrassa
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

MECENES. L'amic d'Octavi

Recreació històrica

Carles Alcoy (Mataró)

Octavi, com a home, emocionalment (i a l'inrevés de com a estadista) sols té un triomf clar: els seus amics : Virgili, Mecenes, Horaci, Agripa.

De tots ells, Mecenes ho va ser tota la vida, amb daltabaixos i fredors. I ens explica com ell i August van ser, malgrat les dificultats del poder, uns grans amics.

Data	Dissabte 10 : 11.30 h (català) - 13.30 h (castellà) Dissabte 17 : 11.30 h (castellà) – 13.30 h (català) Diumenge 18 : 11.30 h (català) - 13.30 h (castellà) Dissabte 24 : 11.30 h (castellà) – 13.30 h (català) Diumenge 25 : 11.30 h (català) - 13.30 h (castellà)
Lloc	Muralles – espai Minerva - Terrassa
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

OCTAVIA. La germana fidel

Recreació històrica

Karme González (Tarragona)

Octavia la menor, única germana de l'emperador August, va ser una de les dones més respectades de la història romana per la seva lleialtat, humanitat i gran conservadora de las virtuts femenines romanes tradicionals.

Data	Divendres 9 : 21 h (català) 23 h (castellà) Dissabte 10 : 21 h (castellà) 23 h (català) Divendres 16 : 21 h (català) 23 h (castellà) Dissabte 17 : 21 h (castellà) 23 h (català) Divendres 23 : 21 h (català) 23 h (castellà) Dissabte 24 : 21 h (castellà) 23 h (català)
Lloc	Casa Castellarnau – Planta baixa .Sala
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

ANTONIA MINOR. Neboda, tieta i mare d'emperadors

Recreació històrica

Rat Cebrián (Tarragona)

Neboda d'August, filla petita d' Octavia (germana de l'emperador) i de Marc Antoni. Va ser també la mare d'un altre emperador : Claudi.

Antonia *Minor* es presenta als espectadors en el moment en què acaba d'enviudar. Repassa el seu passat, des del seu naixement i l'abandó que pateix per part del seu pare enamorat de Cleopatra fins a la mort del seu estimat *Drusus*. Des del dolor immens per aquesta pèrdua ens explicarà què serà d' ella mateixa i dels seus fills: Germànic, Livil·la i Claudi. Exposarà com aquests teixiran amb les seves vides i les seves morts el futur de l'imperi i com ella hi tindrà molt a veure.

Data	Divendres 9 : 20 h (català) 22 h (castellà) Dissabte 10 : 20 h (castellà) 22 h (català) Divendres 16 : 20 h (català) 22 h (castellà) Dissabte 17 : 20 h (castellà) 22 h (català) Divendres 23 : 20 h (català) 22 h (castellà) Dissabte 24 : 20 h (castellà) 22 h (català)
Lloc	Casa Castellarnau – Planta baixa .Sala
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

HORACI. El poeta del *CARPE DIEM*. Un encàrrec per a Horaci: el *Carmen Saeculare*

Recreació històrica

Agustí Farré Sanfeliu (Tarragona)

Me pinguem et nitidum bene curata cute uises, cum ridere uoles Epicuri de grege porcus.

"Quan vulguis riure, vine'm a veure, que estic gras i lluent i amb la pell ben cuidada com un porc del ramat d'Epicur" (*Epístoles*, I, 4)

"Sereu testimonis d'un espectacle que potser els vostres ulls ja mai més podran tornar a veure." Així proclamaven els heralds de l'emperador de Roma la proximitat dels *Ludi Saeculars*, unes celebracions de caràcter religiós que Cèsar August prometia oferir al poble per a honorar els deus.

Aquest jocs estaven constituïts per sacrificis i representacions teatrals que transcorrerien durant varis dies. L'emperador s'ho havia fet venir bé per a ser ell qui els presidís, ja que la tradició manava que es celebressis cada cent anys i no volia pas morir sense que se'l recordés com a un dels benefactors d'aquells actes religiosos. Malgrat no coincidir ben bé les dates, fent una interpretació dels Llibres Sibillins es va decretar que els jocs es feien cada cent deu anys i que, d'aquesta manera, la data corresponia en el que anomenem any 17 aC.

Horaci, un home que vol gaudir de la vida, retirat –en certa manera- dels trasbalsos mundanals gràcies als favors del seu amic Mecenes, passa tranquil·lament els seus dies en una finca rural. Li arriba un encàrrec especial: el mateix emperador August li demana la composició dels himnes que han de lloar els *Ludi Saeculars*

Data	Divendres 9 : 21 h (català) - 22 h (castellà) Dissabte 10 : 21 h (castellà) – 22 h (català) Divendres 16 : 21 h (català) - 22 h (castellà) Dissabte 17 : 21 h (castellà) – 22 h (català) Divendres 23 : 21 h (català) - 22 h (castellà) Dissabte 24 : 21 h (castellà) – 22 h (català)
Lloc	Casa Castellarnau – Pati
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

VIRGILI. Un poeta per un imperi

Recreació històrica

Ignasi Papell

Guió : Nani Blasco (Tarragona)

Després de la batalla d'Accio, l'any 31 aC., Roma inicia un nou període de pau i prosperitat. Octavi August incita al cercle literari de Mecenes a escriure obres que ho proclamïn. El poeta Publi Virgili Maró rep la crida, però adverteix a Mecenes i a August que no escriurà un simple elogi: fa temps que vol compondre un poema èpic que versis sobre l'origen de Roma i fins a l'adveniment de la nova era promesa per August.

Som a l'any 25 aC. Cèsar August és a Tàrraco, i escriu a Virgili demanant-li veure el que hagi escrit, almenys una part. Abans, però, Virgili viatja de Nàpols a Roma i s'allotja a casa del literat i polític Asini Polió. Allà farà una de les primeres lectures del seu nou llibre: L'Eneida. Roma l'espera expectant. Fins i tot joves literats com Propèrci escampen versos d'admiració: "*Obriu pas, escriptors romans; enrere, oh grecs: està a punt de néixer quelcom més gran que la Ilíada*".

Data	Dissabte 10 : 11 h (català) 13 h (castellà) Dissabte 17 : 11 h (castellà) 13 h (català) Diumenge 18 : 11 h (català) 13 h (castellà) Dissabte 24 : 11 h (castellà) 13 h (català) Diumenge 25 : 11 h (català) 13 h (castellà)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà. Sala Tecteta
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 €. Recomanada a partir de 10 anys

AGRIPA. L'home per a tot

Recreació històrica

Oriol Montesó (Tarragona)

Marc Vipsani Agripa és un dels personatges històrics cabdals de l'antiga Roma.

Sense pertànyer a cap família important i d'origen humil, va arribar a ser cònsol varies vegades, general en cap de l'exèrcit romà, amic personal d'August i finalment al ser gendre d'aquest, va ser l'avi de l'emperador Cal·lígula.

Data	Dissabte 10 : 18 h (català) 20 h (castellà) Dissabte 17 : 18 h (castellà) 20 h (català) Divendres 23 : 18 h (català) 20 h (castellà) Dissabte 24 : 18 h (castellà) 20 h (català)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà. Terrassa Sala Gòtica
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

MARC ANTONI. La fascinació per l'orient

Recreació històrica

Joan Gibert (Barcelona)

La cara de sorpresa quan va saber el contingut del testament de Juli Cèsar, havia de ser una de les seves més grans decepcions.

També és una ironia de la història que un net seu (Claudi) i un besnét (Cal·lígula) arribessin al tro imperial.

Data	Dissabte 10 : 19 h - 21 h Dissabte 17 : 19 h - 21 h Divendres 23 : 19 h - 21 h Dissabte 24 : 19 h - 21 h
Idioma	català
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà. Terrassa Sala Gòtica
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

FRINÉ. Històries d'una prostituta al llit d'August

Recreació històrica

Thaleia. Grup de Reconstrucció històrica de Tarragona

Friné és una de les moltes prostitutes que va acompanyar a l'emperador August al llarg del temps. Pertany al grup de prostitutes de més alta categoria, anomenades cortesanes; dones fines, educades, elegants i complaents.

Saben de música, ball i es converteixen, en moltes ocasions, en concubines. De la seva mà escoltarem com era la seva vida al Palau de l'Emperador.

Data	Dissabte 10 : 10.30 h (català) - 12.30 h (castellà) Dissabte 17 : 10.30 h (castellà) – 12.30 h (català) Diumenge 18 : 10.30 h (català) - 12.30 h (castellà) Dissabte 24 : 10.30 h (castellà) – 12.30 h (català) Diumenge 25 : 10.30 h (català) - 12.30 h (castellà)
Lloc	Circ romà
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 16 anys. Entrada Rambla Vella.

LUCIUS. Un veterà soldat d'August a Tarraco

Recreació històrica

Thaleia. Grup de Reconstrucció històrica de Tarragona

Presentarem a *Lvcivs*, un veterà soldat que ens explicarà la seva vida, com va viure la seva joventut a l'exèrcit, com va créixer com persona i com professional dins de les milícies. Coneixerem el difícil que era poder tenir una família sent un soldat a les ordres de Roma.

Ens explicarà com es va sentir lluitant contra els seus germans i veient morir a la seva pròpia gent a les guerres civils...

Data	Dissabte 10 : 11.30 h (català) - 13.30 h (castellà) Dissabte 17 : 11.30 h (castellà) – 13.30 h (català) Diumenge 18 : 11.30 h (català) - 13.30 h (castellà) Dissabte 24 : 11.30 h (castellà) – 13.30 h (català) Diumenge 25 : 11.30 h (català) - 13.30 h (castellà)
Lloc	Circ romà
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys. Entrada Rambla Vella

CAIUS BAEBIUS. Sevir augustal. Un nou ric

Recreació històrica

Alex Manríquez (Tarragona)

De ser un esclau a llibert i sacerdot de culte imperial. En una societat classista, com la romana, que un ex esclau dediqui una estàtua pública a la seva esposa, ens indica un cert grau de permeabilitat social. Veurem que ens explica el tal *Caius*, per cert, segurament originari de Sagunt prop de València.

Data	Dissabte 10 : 17 h (català) - 18 h (castellà) Divendres 16 : 17 h (català) - 18 h (castellà) Dissabte 17 : 17 h (castellà) – 18 h (català) Divendres 23 : 17 h (català) - 18 h (castellà) Dissabte 24 : 17 h (castellà) – 18 h (català)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà. Sala Tecleta i Itinerari Part Alta
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

PAULLIANUS, lanista circulator. Un empresari de gladiadors a Tarraco

Recreació històrica

Ricardo Cagigal (Cantabria)

Els empresaris d'espectacles com els de l'amfiteatre, exercien un ofici infamant: No eren ben vistos socialment ni podien exercir cap tipus de magistratura. Però feien negoci. I quin negoci!.

Veurem que ens explica aquest "empresari ambulat d'espectacles de gladiadors" originari segurament de la Bètica. Tarraco era un bon negoci?

Data	Dissabte 17 - Diumenge 18 Dissabte 24 - Diumenge 25
horari	13 h
Idioma	castellà
Lloc	Amfiteatre romà
Durada aprox.	25 min
Accés	Entrada 3 € Recomanada a partir de 10 anys

EL CASAMENT D'AUGUST I LIVIA

Recreació històrica

Recreació Històrica (Badalona)

Només néixer Júlia la seva única filla, August es divorcia d' Escribonia i es casa amb una altra divorciada, Livia.

La tercera esposa de l'emperador serà molt més que una matrona de casa. Fidel consellera l'acompanyarà durant dècades en tots els moments del seu llarg regnat i finalment, potser per compensar el fet de que no li va donar cap fill, serà el fillastre d'August i fill de Livia , Tiberi, qui succeirà aquest.

Data	Dissabte 24 : 11 h (castellà) - 18 h (català) Diumenge 25 : 11 h (català)
Lloc	Camp de Mart - esplanada
Durada aprox.	50 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

IMPARTEIX JUSTÍCIA AMB AUGUST

Joc de descoberta

IBER. Arqueologia, Patrimoni i Turisme (Tarragona)

Segons ens explica Sèneca el Vell, durant la seva convalescència a *Tarraco*, August va assistir de manera força habitual als judicis públics celebrats al Fòrum on li agradava especialment escoltar l'oratòria forense de l'advocat Gavi Siló.

El joc de descoberta consistirà a resoldre un procés per injúries (*actioiniuriarum*). Dos oradors presentaran els diversos arguments a favor i en contra d'un acusat per aquest delictes, i els assistents hauran de localitzar una sèrie de pistes (codis QR compatibles amb dispositius mòbils) amagades en diversos indrets del Fòrum de la Colònia per tal d'esbrinar si l'acusat és innocent o culpable. Vine i ajuda'ns a resoldre aquest cas!

Data	Dissabte 17 : 12.30 h (català) Dissabte 24 : 12.30 h (castellà)
Lloc	Fòrum de la Colònia
Durada aprox.	1 h 30 min
Accés	Entrada 3 € . Activitat recomanada a partir de 8 anys Serà necessari la utilització d'un dispositiu mòbil amb connexió a internet

ENGINYERIA HIDRÀULICA I SISTEMES D'EVACUACIÓ EN TEMPS D'AUGUST. Clavegueres, desaigües i latrines

Xerrada

Jesús Acero Pérez

Universidad de Extremadura

Eren nets els romans ? Com era un WC de l'època? existien sistemes de clavegueram eficients? Ens endinsarem en aquests temes quotidians que normalment passen inadvertits, tot i la seva importància. Els mitjans que es feien servir a les ciutats romanes per a desfer-se de les aigües brutes. Coneixerem el funcionament de les principals infraestructures hidràuliques que intervenien en l'evacuació d'aquests residus.

Data	Dimecres 21 : 20 h (castellà)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala del Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

L' URBANISME A LA ROMA D'AUGUST

Xerrada

Antonio Monterroso

Universidad de Córdoba

August, a l'hora de la seva mort, es vanaglorià d'haver rebut una Roma de maó i haver-la convertit en una de marbre. De fet, la *publica magnificentia*, es a dir, la construcció d'edificis públics va ser una part del programa política d'August en la construcció del nou estat.

Data	Dissabte 17 : 20 h (castellà)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala del Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

L'ENGINYERIA AL SERVEI DE LA REFORMA TERRITORIAL D'AUGUST.

La Pax Augusta i la llicència de les legions. La fundació de *Caesaraugusta*

Xerrada

Isaac Moreno - Enginyer d'Obres Públiques

La construcció de *Caesaraugusta*, la colonització del seu territori i les noves zones de regadiu. Les "centuriacions" de la ciutat, el repartiment de terres. El rec des de la pressa de Muel i l'estat actual del pantà. La ciutat *ex novo* i la seva evolució. Les noves comunicacions.

Data	Dissabte 24 : 11 h (castellà)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

LA VIA AUGUSTA I LA CREACIÓ DELS *CURSUS PUBLICUS* EN ÈPOCA D'AUGUST. Els nervis de l'imperi

Xerrada

Oriol Olesti

Universitat Autònoma de Barcelona

La Via Augusta a Catalunya i a Hispania, va ser creada per August sobre un xarxa viària anterior. Va ser clau el paper de les vies i el sistema del *cursus publicus* en la vertebració de l'administració romana. Cal tenir en compte que aquesta institució també va ser una creació d'August, que pervisqué amb gran èxit al llarg de l'Alt i el Baix Imperi. És un nou exemple de la visió d'estadista d'August.

El *cursus publicus* era una institució que garantia el funcionament de les vies i de les "postes" que cada 20-25 milles es trobaven al llarg de les vies, i que permetien la ràpida circulació per l'imperi de missatges i cartes oficials, impostos, i funcionaris. Coneixem el mapa d'aquestes postes a Catalunya i bona part d'Hispania.

Aquest sistema de correus, oficial, permetia la tasca de govern imperial, i es recolzava en la col·laboració de les ciutats provincials, que estaven obligades a costejar els costos dels funcionaris que utilitzaven el *cursus*, i era per tant una manera més de col·laborar amb el govern imperial. Amb el pas dels anys, els costos del *cursus publicus* seran molt importants, i donaran lloc a abusos, doncs nombrosos funcionaris pretendran viatjar gratuïtament aprofitant aquests privilegis, fins al punt que els futurs emperadors hauran de limitar-ne el seu ús oficial.

Data	Dissabte 17 : 18 h (català)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala del Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

AUGUST I EL PAPIR MÉS ANTIC DE ROMA: EL PAPIR DE CORNELI GAL

Xerrada

Alberto Nodar

Universitat d'Òxford

L'any 30 aC, Octavi, després de guanyar a Marc Antoni i Cleopatra a les aigües d'*Actio*, convertia Egipte en una província romana, governada pel seu amic Corneli Gal com a *praefectus augustalis*. Els veïns del sud de la nova província van intentar treure profit de l'inestable conjuntura política, el que motivà el desplaçament de Gal des de la alluernant Alexandria fins als confins de la baixa Nubia... Se'n va endur les seves tropes, naturalment, però també coses més personals, entre elles, un dels seus darrers poemes dedicats a la seva amant ?

Data	Diumenge 25 : 11 h (castellà)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

HISTÒRIA I PODER. La celebració del bimil·lenari del naixement d'August a la Itàlia de Mussolini. La Mostra Augustea de la Romanitat

Xerrada

Anna Maria Liberati

Arqueòloga (Itàlia)

Data	Divendres 23 : 20 h (italià)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala del Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

GOOGLEJANT PER LA ROMA D'AUGUST

Que en queda dels llocs on va viure?

Xerrada

Vincenzo Graffeo (Roma)

Data	Divendres 23 : 19 h (castellà)
Lloc	Patronat de Turisme – Sala d'actes
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

LA CULTURA COM A PROPAGANDA DE LA POLÍTICA D'AUGUST

Xerrada

Montserrat Tudela

Directora de la revista Auriga

Sense August, Virgili hauria escrit *l'Eneida* o Titus Livi hauria escrit *Ad urbe condita* o s'hauria erigit l'*Ara Pacis* o l'amfiteatre de Tarraco? I en cas que la resposta sigui "NO", aquesta relació amb el poder polític treu valor literari a les obres? Una ciutat que aspiri a ser el centre del poder del món ha de tenir en justa correspondència un lideratge cultural? Es pot mantenir un imperi polític sense una cultura que el cohesioni? Com es recorden els períodes històrics de pau ?

Aquestes preguntes la història ens las ha respost segle rere segle. Podríem dir que els "productes culturals" han esdevingut productes propagandístics al llarg de la història. August se serveix de totes les arts per a perpetuar el seu poder i la seva memòria, engrandint-la, per prestigiar la identitat romana i estendre-la arreu, per a mantenir un imperi en pau i per a que els ciutadans lloessin i servissin a aquesta pau amb tots els honors que es mereix.

Data	Diumenge 25 : 12.30 h (català)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TRAJANO. De Hispania a Roma

Presentació del llibre

Cristina Teruel

Organitza : **Gremi de LlibreTERS de Tarragona**

Ed. Edhasa, 2014

Una vegada i una altra, els bàrbars fan perillar les fronteres germàniques de l'Imperi. Les campanyes militars de Domicià acaben en derrota, fet que anima les conjures i revenges contra l'emperador que actua de manera cruenta i despòtica a Roma.

A Hispania, el legat de Trajà ambiciona més poder. Compte amb el suport del ric i influent clan hispano-bètic de Roma i amb el del hàbil conseller Licini Sura, qui conspira per assassinar a Domicià.

Data	Dijous 22 : 20 h
Lloc	Llibreria La Capona c/ Gasòmetre, 41-43
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

CIRCO MAXIMO. La ira de Trajano

Xerrada

Santiago Posteguillo

L'autor de la trilogia d'Escipió, ens presentarà Circo Maximo, el segon llibre sobre la historia de Trajà ... el seu govern, guerres, traïcions, lleialtats insubornables i histories d'amor impossibles ...

Tot seguit de la presentació, s'obrirà un col·loqui per tal que els assistents conversin amb l'autor.

Data	Dilluns 19 : 21 h (castellà)
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

CULTURA / ART / LLEURE

PUBLI OVIDI NASÓ. Poeta de l'amor, dels deus i de l'exili

Lectures dramatitzades

Juan González Soto (Tarragona)

Professor de Literatura Hispànica

A la tardor de l'any 9 dC, Publius Ovidius Naso s'està a l'actual illa d'Elba amb el seu amic *Aurelius Cotta Maximus*. Allí rep una terrible notícia: L'emperador *Octavius Augustus* el desterra a la llunyana ciutat de Tomis, molt a prop de l'actual ciutat de Constança, a l'actual Romania, a la zona oest del mar Negre, una zona denominada *Ponto Euxino*. A la ciutat de Tomis, als confins del món llavors conegut, mor —Segons informa, ja al segle iv, Jeroni d'Estridó— l'any 17 dC, després de vuit anys de desterrament, i allí està sepultat.

Qui va ser el gran poeta de l'amor (*Amores* i *Ars amandi*), qui va ser el gran poeta dels déus (*Metamorphoseon*), esdevé l'adolorit i gemegós poeta de l'exili (*Tristia* i *Epistolæ ex Ponto*).

Data	Dissabte 10 Divendres 16 - Dissabte 17 Divendres 23 - Dissabte 24
horari	20 h
Idioma	castellà
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala Tecleta
Durada aprox.	40 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai - Activitat recomanada a partir de 12 anys

LUDUS MAGNUS AUGUSTI

Recreació històrica

Istituto Ars Dimicandi (Itàlia)

El grup Ars Dimicandi, vells col·laboradors del festival ens preparen una activitat extraordinària per commemorar l'any August.

Amb més gladiadors que mai i noves activitats, ens aproparem a un dels jocs organitzats per a major glòria de l'emperador. Una nova ocasió, en aquest cas especial, per tornar-nos a trobar amb el magnífic treball de recreació històrica del grup italià.

Data	Divendres 16 : 20 h Dissabte 17 : 17 h Diumenge 18 : 11 h
Idioma	Castellà
Lloc	Amfiteatre romà
Durada aprox.	1 h 15 min
Accés	Entrada 10 €

MUNERA GLADIATORA. El món dels gladiadors

Recreació històrica

Istituto Ars Dimicandi (Itàlia)

Aquest grup, veterà del nostre festival, està especialitzat en la recerca i reconstrucció de l'armament i les tècniques de combat dels gladiadors romans. Ofereixen, doncs, una demostració especialitzada i científica molt allunyada de la visió que ens ha donat el cinema.

Data	Divendres 23 : 20 h Dissabte 24 : 17 h Diumenge 25 : 11 h
Idioma	castellà
Lloc	Amfiteatre romà
Durada aprox.	1 h 15 min
Accés	Entrada 5 €

CARMEN SAECULARE. La música al servei del poder

Recreació històrica - Concert

Ludi Scaenici (Itàlia)

El *carmen saeculare* és un himne compostat pel poeta Horaci, per celebrar a August i el poder de Roma. Va ser cantat el dia 3 de juny del 17 aC al turó del Palatí i del Capitoli per un cor de 100 nenes i 21 nens, acompanyats de balls.

Està format per dinou estrofes sàfiques en un estil solemne per la seva funció ritual i religiosa, i finalitza amb la divinització d'August. El cant és una pregaria i representa el moment àlgid de la cultura religiosa de l'antiga Roma i de la poesia d'Horaci.

L'espectacle de Ludi Scaenici d'enguany alternarà cançons instrumentals amb imatges iconogràfiques que il·lustren molts dels instruments utilitzats a l'època d'August

Data	Divendres 23 : 22 h Dissabte 24 : 22 h
Idioma	Castellà
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà. Sala Sarcòfag
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 10 €

LA FI DE JULI CÈSAR

Representació de titelles romans

Genovesa Narratives Teatralis (Tarragona)

Escriu Ciceró que a les poques hores de l'assassinat de Cèsar, als carrers de Roma ja hi havien representacions titellaires que explicaven els fets.

Veurem com Genovesa Narratives Teatral segueix l'exemple dels seus avantpassats i continua amb la trajectòria de la representació titellaire iniciada amb els personatges de Marc Antoni i Cleopatra.

Data	Divendres 16 : 21.30 h (català) Dissabte 17 : 21.30 h (castellà) Divendres 23 : 21.30 h (castellà) Dissabte 24 : 21.30 h (català)
Lloc	Muralles – Espai Minerva
Durada aprox.	50 min
Accés	Entrada 10 €. Recomanada a partir de 12 anys Entrada Muralla pel Passeig Torroja

IN DOMO MAECENATIS. A casa de Mecenes. El teatre en època d'August

Recreació històrica

Zona Zàlata – Aula Teatre URV

Mecenes exposarà els seus coneixements de la matèria i parlarà dels seus gustos literaris i escènics, per tal de presentar l'espectacle com un compendi dels gèneres teatrals populars romans: estructura de comèdia, amb inclusió de pantomimes; però també com una mostra de la manera de viure i funcionar d'una companyia d'actors.

Espectacle de pantomima romana que farà un recorregut per diferents registres (pantomima còmica, pantomima tràgica..) i estarà lligat a partir d'una dramaturgia on es podrà reviu diferents formes de vida dels actors i actrius i de les companyies teatrals en època romana.

Data	Divendres 16 : 22.30 h Dissabte 17 : 22.30 h Divendres 23 : 22.30 h Dissabte 24 : 22.30 h
Lloc	Muralles – Espai Minerva
idioma	català
Durada aprox.	50 min.
Accés	Entrada 10 €. Recomanada a partir de 12 anys Entrada Muralla pel Passeig Torroja

CARMINA CANERE. Un concert per August

Concert

Thaleia. Grup de reconstrucció històrica de Tarragona

La música sempre estava present als moments d'oci per als habitants de les ciutats. Quan un noble volia complimentar amb un bon banquet a un notable grup d'amics sempre contractava l'actuació de flautistes i ballarines que feien les delícies del públic.

Als amfiteatres i als circs hi havia una orquestra que amenitzava els millors moments o simplement feia passar millor el temps als espectadors. Així mateix es podien trobar grups reduïts d'artistes als carrers propers al Fòrum que oferien el seu art per unes poques monedes.

Data	Diumenge 11 : 12 h (català) Diumenge 18 : 12 h (castellà)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà. Sala Sarcòfag
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 3 €.

ARS CHARACTERIA. L'art de gravar lletres a la pedra

Xerrada-demostració

Ricardo V. Placed (Osca)

A l'antiga Roma hi havia escoles on s'instruïen els *lapicides*. Ens endinsarem en el treball del *lapicida*, cal·lígraf de la pedra, a partir de l'anàlisi de la capital "augustea" esculpida a la *RES GESTAE DIVI AVGVSTI*.

Data	Dissabte 24 Diumenge 25
Horari	13.30 h
Idioma	castellà
Lloc	Mur del Fòrum Provincial – Casa Sefus - Baixada del Roser, 7
Durada aprox	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai - Activitat recomanada a partir de 12 anys

D'AUGUSTUS A AGOST. L'evolució fonètica del llatí al català

Xerrada

Pere Navarro

Universitat Rovira i Virgili (Tarragona)

Si durant les edicions anteriors havíem fet una visió general sobre l'evolució del llatí fins a arribar a la nostra llengua (i també a la resta de llengües romàniques) enguany pretenem centrar-nos concretament en l'evolució dels sons. Veurem com les vocals i les consonants llatines es mantenen, com desapareixen o com es modifiquen. Enguany la passejada la farem a través de l'evolució del món dels sons. Un viatge que no ens deixarà indiferents.

Data	Dimecres 14 ; 20 h Dissabte 24 : 18 h
Idioma	català
Lloc	Centre Cultural de CAMBRILS : dia 14 Volta del Pallol : dia 24
Durada aprox.	1 h
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai - Activitat recomanada a partir de 12 anys

ELS AMICS D'OCTAVI. L'amistat entre els homes o la virtut

Xerrada

Carles Alcoy (Mataró)

Octavi, com a home, emocionalment (i a l'inrevés de com a estadista) sols té un triomf clar: els seus amics (Virgili, Mecenes, Horaci, Agripa). L'amistat entre homes (*viris*) era el més gran dels mèrits romans (la *virtus*), heretada però modificada de l'amistat grega. Aquesta virtut és la base dels exèrcits clàssics moderns, i, des d'Octavi, també la base d'una política imperial que encara ens marca. En el cas de Mecenes amb una forta complicitat en la gestió econòmica i política. Els romans van teoritzar i parlar molt d'aquesta virtut, nosaltres seguirem què en pensaven de l'amistat i de les relacions entre homes seguint, com a base a Ciceró, però també al propi Virgili, a Horaci, a Sèneca, a Marcial. I ho farem tranquil·lament, mentre prenem un petit refrigeri.

Data	Dissabte 10 : 18 h (català) Dissabte 17 : 18 h (castellà) Divendres 23: 18 h (castellà) Dissabte 24 : 18 h (català)
Lloc	Muralles – espai Minerva - Terrassa
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 3 €

EL MÓN DELS GLADIADORS A L'ANTIGA ROMA

Recreació històrica

Istituto Ars Dimicandi (Itàlia)

Un cop més, el festival tindrà activitats a Altafulla, on els gladiadors faran la seva demostració sobre les diferents armes i les tècniques de combat, tal i com feien els antics gladiadors.

Data	Dissabte 10 : 18 h (castellà)
Lloc	Parc del Mar (Altafulla)
Durada aprox.	1 h
Accés	Lliure (limitat a l'aforament de l'espai)

COENA LIBERA. La nit abans del combat

Recreació històrica

Nemesis ARQ (Tarragona) - **Istituto Ars Dimicandi** (Itàlia)

Els gladiadors han estat entrenant-se durant tot el dia. Només unes hores abans de la celebració dels jocs, a la nit, es reuneixen amb el *lanista circulator*. A la *cena* parlaran dels combats de demà ... Assistirem al sopar i podrem conèixer alguns personatges que s'hi acostaven a aquelles hores per l'amfiteatre.

Data	Divendres 23 : 22 h (català) Dissabte 24 : 22 h (castellà)
Lloc	Amfiteatre romà
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 10 € Activitat recomanada a partir de 12 anys

EL CROMATISME DE LES ESCULTURES CLÀSSIQUES: L'August de Prima Porta

Taller

MV ARTE (Tarragona)

A partir de les darreres propostes cromàtiques basades en l'anàlisi químic de les restes de policromia d'aquesta famosíssima escultura, es farà un pas més, proposant una manera de policromar clàssica. Però, com es van aplicar ?

Data	Dissabte 10 - Dissabte 17 - Dissabte 24
Horari	17 h
Idioma	castellà
Lloc	Antic Ajuntament – 1ª Planta - Sala
Durada aprox.	1 h 30 min
Accés	Entrada 5 €. Activitat recomanada a partir de 10 anys

SCRIPTORIUM

Taller d'escriptura romana

Ricardo V. Placed (Osca)

Fins ara, els participants a aquest taller treballaven amb el càlam i la ploma metàl·lica. En aquesta edició podran exercir l'escriptura de cal·ligrafia capital augustea amb el pinzell quadrat o *spathula* sobre paper i roba.

Data	Dissabte 24 - Diumenge 25
Horari	10.30 h
Idioma	castellà
Lloc	Antic Ajuntament – 1ª Planta - Sala
Durada aprox.	1 h 30 min
Accés	Entrada 5 €. Activitat recomanada a partir de 10 anys

LA GEMMA AUGUSTEA

Xerrada

Angel López Calvo – Esther Fusté

Institut Gemmològic de Tarragona

L'atracció pels camafeus tallats en pedres nobles per part de les classes altes romanes, prové del món oriental hel·lenístic. La majoria dels artesans que elaboraven aquestes peces eren orfebres grecs i el grau de perfecció formal que assoliren es fàcil de deduir només veient la qualitat dels dissenys que ens han arribat.

En concret l'anomenada **Gemma Augustea**, actualment al *Kunsthistorisches Museum* de Viena, és una de les obres mestres d'aquest art. La peça no és només important des del punt de vista artístic, sinó que conté algunes de les claus que August i membres del seu entorn familiar i polític, utilitzà al llarg dels anys en la recerca d'un llenguatge estètic que reforçés la realitat d'un nou Estat

Data	Dissabte 17 : 18 h (català) Dissabte 24 : 18 h (castellà)
Lloc	Museu d'Art Modern de Tarragona
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

VINE, VEU I VIU ... el festival. Fes de GLADIADOR

Taller

Ars Dimicandi (Itàlia)

Els Gladiadors eren admirats i celebrats pels romans. Alguns d'ells van acabar sent veritables "estrelles" de l'espectacle, com ara ho son avui dia, en Messi, en Ronaldo, en Rafa Nadal, en Marc Màrquez ...

Si sempre heu volgut veure, de molt a prop, els gladiadors, ara ho podreu fer amb aquesta activitat on us convertireu en aquells personatges de l'antiga Roma. Coneixereu les diferents armes que utilitzaven als combats però també si pesen o no, si son còmodes ... en fi, si sou prou destres com per fer de gladiador! I tot plegat amb un dels millors grups a Europa de recreació històrica a l'entorn dels antics gladiadors de Roma.

Data	Dissabte 17 : 10 h - 11 h - 12 h Dissabte 24 : 10 h - 11 h - 12 h
idioma	castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	30 min
Accés	Entrada : 3 € - Activitat per a majors de 10 anys

POMPA GLADIATORA. Anunciant els Jocs

Recreació històrica

Ars Dimicandi (Itàlia)

"Quirites de Roma, s'apropa el dia de l'aniversari del nostre *princeps* i aquest, en la seva *magnificentia*, ha decidit oferir a tots els ciutadans uns Ludi Gladiatorum excepcionals. Es posaran les veles..."

Els recreadors del grup Ars Dimicandi han preparat una *pompa*. Es tracte d'un seguici que anunciava, per la ciutat de Roma, els jocs que en honor a August es farien al *Coliseum*.

No fa gaire, encara veiem desfilant els artistes d'un Circ, enfilant els carrers d'una vila per anunciar les actuacions de la tarda a la seva carpa... De la mateixa manera, a l'antiga Roma, els protagonistes dels jocs desfilaven perquè tothom s'assabentés dels les actuacions que hi farien a l'amfiteatre.

Data	Dissabte 17 : 13 h Dissabte 24 : 13 h
idioma	castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart – esplanada
Durada aprox.	40 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ELS COLORS D'AUGUST. La pintura mural durant l'època augustea

Xerrada

Hèctor Carrillo Aspano (Barcelona)

Sota el regnat d'August es van impulsar importants innovacions en el camp de les arts plàstiques, inclosa la pintura. Els espais estaven coberts per complet amb colors impactants i vius. Encara avui es conserven representacions d'arquitectures il·lusionistes i complexos jardins fins a subtils elements ornamentals i petites però detallades escenes de paisatge.

La pintura mural que decorava la mateixa Casa d'August o la Casa de Lívia, ambdues al Palatí, fins a les viles i cases de la Campània va esdevenir en part el reflex de l'equilibri entre la tradició autòctona i el nou Imperi.

Data	Dissabte 24 : 12.30 h (català)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TESSELLATUM

Taller de mosaics romans

Auriga, Serveis Culturals (Tarragona)

Els nens i nenes podran realitzar una còpia dels mosaics romans que s'han conservat a Tarragona per conèixer el nostre patrimoni. Els models estan adaptats a les edats dels i les participants.

Data	Dissabte 17 : d'11 a 14 h - 17 a 20 h Diumenge 18 : d'11 a 14 h Divendres 23 : de 18 a 20 h Dissabte 24 : d'11 a 14 h - 17 a 20 h Diumenge 25 : d'11 a 14 h
idioma	Català / castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart : 17 i 18 Jardins Saavedra : dies 23, 24 i 25
Durada aprox.	30 min
Accés	Entrada 2 € Recomanada de 4 a 14 anys

MARC ANTONI I CLEOPATRA

Titelles romans

Genovesa de Narratives Teatral (Tarragona)

Sabies que a l'antiga Roma i a les ciutats més importants de l'Imperi, hi havia titelles ? Era una forma d'explicar històries que a tothom li semblava prou divertida ... com ho és ara, oi ? En aquesta obra podràs conèixer una de les històries més famoses de l'antiguitat on t'explicaran qui era Marc Antoni i com va ser que va conèixer la reina d'Egipte, Cleopatra.

Data	Dissabte 17 : 10.30 h (català) - 17 h (castellà) Dissabte 24 : 10.30 h (castellà - 17 h (català)
Lloc	Fòrum de la Colònia
Durada aprox.	45 min
Accés	Entrada : 2 €

LA SÀTIRA. Insults i burles a la literatura llatina

Presentació del llibre

Pollux Hernández

Organitza : **Gremi de LlibreTERS de Tarragona**

Rey Lear Editorial 2014

Des del segle V aC i durant mil anys, els escriptors romans van combatre la cobdícia i falsedat dels seus governants amb un gènere literari dedicat a criticar-los i fins i tot a ridiculitzar-los ; la sàtira. Una mostra de la llibertat d'expressió que no s'estalviava burles, insults, ironies i grolleries.

A alguns els hi va costar la vida però no van renunciar a deixar constància del que pensaven. L'autor Pollux Hernández ha traduït autors com Lucili, Claudià, Horaci, Paute, Juvenal, Marcial ... que van deixar constància del que pensaven d'uns governants massa semblants als nostres.

Data	Dimarts 20 : 19 h
Lloc	Llibreria Adserà (Rambla Nova, 94)
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

RELIGIÓ / MITES

BACHANALIA. El retorn de Bacus

Recreació històrica

Ludi Scaenici (Itàlia) - **Nemesis ARQ** (Tarragona)

Aquest any, per primer cop, incorporem la comarca del Priorat al nostre festival i esperem que esdevingui seu permanent en futures edicions.

Malgrat l'absència de restes arqueològiques d'època romana en aquest territori, el Priorat a través del vi ens connecta amb tota la cultura clàssica a través d'una de les seves més grans manifestacions: Els mites i les construccions simbòliques. Aquest any iniciem la col·laboració entorn de la figura de *Bacus*, el déu del vi. Quin millor lloc que al Priorat per endinsar-nos en les malifetes d'aquest déu de l'alegria i la joia de viure?

Data	Divendres 16 (català) Dissabte 17 (castellà)
Horari	20.30 h
Lloc	Celler Cooperativa de Falset (Priorat)
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 10 €

NAVIGIUM ISIDIS

Recreació històrica

Nemesis ARQ (Tarragona)

Al món romà, cada primavera s'obria la navegació pel Mediterrani amb una cerimònia d'obertura del mar que tenia origen egipci: el *Navigium Isidis*. Després de mesos, els d'hivern, en que la navegació era perillosa, a molts ports de la Mediterrània i a través d'una magnífica cerimònia en honor a la deessa Isis, s'obria el període de navegació, el *mare apertum*. Es tracte sens dubte d'una cerimònia precursora de les nostres processons en honor de la verge del Carme. Les nostres arrels són sense cap dubte romanes...

Amb col·laboració amb l'Ajuntament d'Altafulla, us convidem a "inaugurar" el mar i conèixer una de les manifestacions culturals i religioses més interessants de l'antiguitat clàssica.

Data	Dissabte 10 : 20 h (català)
Lloc	Parc del Mar (Altafulla)
Durada aprox.	1 h
Accés	Lliure (limitat a l'aforament de l'espai)

SUPERSTITIO. Rituals màgics i quotidians.

La convivència entre els vius i els esperits

Recreació històrica

Nemesis ARQ (Tarragona)

August, en la seva tasca de reformar la religió tradicional romana, xocarà frontalment amb les creences populars. La fetilleria i la superstició, presents en tots els estaments de la societat, continuaran sent un element quotidià malgrat les prohibicions.

Les religions estrangeres van ser especialment perseguides i castigades per August. Les noves creences que arriben dels territoris conquerits, especialment les egípcies, impregnen el vocabulari de moltes fórmules màgiques, que seran més efectives com més exòtiques es presentin davant els romans.

Data	Dimarts 13 (català) Dijous 15 (castellà)
Horari	18.30 h
Lloc	Restes arqueològiques del Parc Central de Tarragona
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure (limitat a l'aforament de l'espai)

MITES DE LA CUIRASSA D'AUGUST. Un munt d'històries

Narració-taller de mitologia Grecoromana

Narradors Tarragonins

Us heu fixat que la cuirassa de l'emperador August de Prima Porta no és una cuirassa com les que portaven els soldats romans?

Si us hi atanseu veureu imatges que representen a déus, soldats, animals fantàstics a qui August tenia en especial consideració. Un munt d'històries mitològiques que acompanyaven l'emperador.

Data	Dissabte 17 : 11.30 h (català) - 18 h (castellà) Dissabte 24 : 11.30 h (castellà) - 18 h (català)
Lloc	Fòrum de la Colònia
Durada aprox	1 h
Accés	Entrada 2 €. Activitat recomanada a partir de 8 anys

L'ANIMA DEL CÈSAR IL·LUMINA EL CEL

Taller infantil (Planetari)

Inés Dibarbouré - Blau, el Planetari

Aquesta nit, els teus ulls podrien veure un espectacle gratuït, on els artistes són els mateixos que va veure August fa més de dos mil anys.

Si penses que això és impossible o que hi ha trampa entra al planetari : descobriràs les estrelles favorites de l'Antiguitat...els seus contes...i a la nit podràs trobar-les al cel.

Data	Dissabte 17 : 11 h (castellà) 13 h (català) 17 h (castellà) 19 h (català) Diumenge 18 : 11 h (català) 13 h (castellà)
	Dissabte 24 : 11.h (castellà) 12 h (català) 13 h (castellà) 17 h (català) 18 h (castellà) 19 h (català) Diumenge 25 : 11 h (castellà) 12 h (català) 13 h (castellà)
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	30 min. Planetari + 30 min. de taller del cometa los dies 17 y 18 30 min. Planetari la resta de dies
Accés	Entrada : 2 € - Activitat per a majors de 5 anys

EL MITE D' HIPÒLIT

Lectures dramatitzades

Auriga, serveis culturals (Tarragona)

Dramatització del mite de Hipòlit i Fedra a partir de les obres d'Eurípides i Sèneca.

L'activitat vol ser un diàleg entre els textos clàssics i la peça arqueològica, conduït per 5 actors que encarnaran les escenes que apareixen representades al sarcòfag i donant vida als personatges que s'hi representen.

Data	Dissabte 10 : 17 h (català) Dissabte 17 : 17 h (castellà) Diumenge 24 : 17 h (català)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Entrada 2 € - Activitat recomanada a partir de 8 anys

MOS ROMANUS: la pràctica funerària de la cremació en època d'August

Xerrada

Filipa Silva

Centro de Investigação em Antropologia e Saúde - Universidade de Coimbra (Portugal)

En època d'August la practica de la cremació era generalitzada, tant a Roma com a les províncies més occidentals de l'Imperi romà. Rebia el nom de *mos romanus*. A partir de fonts històriques, arqueològiques i antropològiques s'intentarà caracteritzar l'ús de la cremació en aquest període mitjançant il·lustracions d'àrees funeràries urbanes localitzades no només a roma, sinó en d'altres punts de l' *Imperium*, particularment *Italia, Galia, Britannia, Africa Proconsularis* i *Hispania*

Data	Dimarts 20 : 20 h (castellà)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala del Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

VIDA QUOTIDIANA / GASTRONOMIA

EXCUBITORIUM COHORS VIGILES. El primer cos de bombers a Roma

Visita de recreació històrica

Thaleia. Grup de recreació històrica de Tarragona

La forma constructiva de les ciutats romanes, sobre tot la gran capital, Roma, i materials emprats com la fusta, eren factors perillosos per la propagació d'incendis devastadors. Van ser dos incendis en època d'August (un a l'any 23 a.C. i un altre a l'any 6 a.C.) i el de l'any 64, en la de Neró, que es van transformar completament les ordenances de la ciutat i es va legitimar el cos de bombers.

Data	Divendres 16 : 19 h (català) 20 h (castellà) Dissabte 17 : 18 h (català) 19 h (castellà) 20 h (català) Divendres 23 : 19 h (català) 20 h (castellà) Dissabte 24 : 18 h (català) 19 h (castellà) 20 h (català)
Lloc	Circ romà. Entrada Rambla Vella
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 5 €

NEGOTIATOR. Producció i comerç de vi

Recreació històrica

Recreació Històrica Badalona

El procés de producció del vi està molt ben documentat a *Baetulo* al s. I., i és per aquest motiu que la narració se situa en aquest temps i espai. S'utilitzen repliques de materials procedents dels jaciments arqueològics de la ciutat romana de *Baetulo* i d'altres jaciments propers que també tenen una producció vitivinícola important. El procés de producció s'explica a partir d'una família patrícia propietària de vil·les i centres de producció, i del seu *negotiator*. Aquest personatge era sovint un esclau de la família que gestionava la finca i la producció de vi i, de vegades, tancava els tractes amb els mercaders i compradors de vi.

Durant la recreació es veuran diverses escenes: la verema, el trepitjat del raïm, la fabricació d'àmfores i la seva impermeabilització, l'abocament del vi a les àmfores i el pacte de compraventa. Finalment s'explicarà el comerç del vi des de *Baetulo* cap a la mediterrània, els diferents tipus de vi més comuns.

Data	Dissabte 17 : 12 h (català) 18 h (castellà) Diumenge 18 : 12 h (català)
Lloc	Jardins del Camp de Mart - esplanada
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament

CAUPONA. Tapes romanes

Degustació

Associació Tarraco a Taula

El segon cap de setmana del festival als Jardins del Camp de Mart te especial rellevància el tema gastronòmic. Per aquest motiu, els restauradors de Tarraco a Taula prepararan, a partir de receptes romanes, una recreació de petites tapes amb ingredients que ja s'utilitzaven en època romana i alguns d'altres que han adaptat, de la cuina actual.

Una oportunitat de gaudir d'un petit tastet al Camp de Mart, tot fent un parèntesi entre activitat i activitat del festival. Que vaig de gust !!

Data	Dissabte 17 : d' 11 h a 22.30 h Diumenge 18 : d' 11 h a 16 h Divendres 23: de 20 a 22.30 h Dissabte 24: de 11 a 22.30 h Domingo 25: de 11 a 16 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart – “Caupona”
Accés	Pagament. Al propi espai

LA CUINA DE VENUS

Taller de cuina romana

KuanUm. Gastronomia i història (L' Hospitalet de Llobregat -Barcelona)

Els membres de la *gens* Júlia van arribar a les més altes dignitats romanes durant la República.

La branca principal dels Julia fou la dels César, amb els dos representants per excel·lència: Juli Cèsar i el seu fill adoptiu Octavi August. Era una família antiquíssima, la qual proclamava el seu origen diví, descendents del fill de Venus.

La cuina de Venus és, per tant, la cuina de la *gens* a la qual pertanyia August. És, per definició, una cuina afrodisíaca, que ajudava a disposar a les persones al joc amatori. És una cuina feta a partir d'insinuacions i, especialment, mitjançant determinats productes que, per la seva forma o pels principis actius que contenen, permetien arribar a un determinat estat de desig que calia resoldre fora de la taula.

En aquest espai ens acostarem al coneixement de les claus d'aquesta gastronomia tan lligada a l'emperador August, mitjançant un taller d'informació, d'experimentació i gust.

Data	Divendres 23 : 19.30 h català) Dissabte 24 : 10.30 h (català) - 12.30 h (castellà) - 17.30 h (castellà) - 19.30 h (català) Diumenge 25 : 10.30 h (castellà) - 12.30 h (català)
Lloc	Casa Canals – Sala Plana
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 5 € . Activitat recomanada a partir de 8 anys

TALLER DE SAL D'APICIUS

Taller de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

La cuina romana, contràriament al que ens podem imaginar, era habitualment molt senzilla, i es per això que els romans utilitzaven gran quantitat de herbes i espècies per donar més gust i sabor als seus plats.

Vine i tu mateix prepararàs dels condiments que ells utilitzaven

Data	Dissabte 17 : 17 h 18 h 19 h Dissabte 24 : 17 h 18 h 19 h
idioma	Català / castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	45 min
Accés	Entrada 5 € Activitat recomanada a partir de 6 anys

FAST-FOOD A LA ROMANA. Fes-te la teva tapa

Taller de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Què hi podríem trobar a un tastet de cuina romana ? En aquest taller ens en podem preparar una tapa "a la romana" nosaltres mateixos. Si parem atenció als ingredients, a la preparació i als condiments que ens expliquin, aprendrem a fer-nos-la a casa.

Data	Dissabte 17 : 12 h 13 h Diumenge 18 : 12 h 13 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart
idioma	Català/castellà
Durada aprox.	45 min
Accés	Entrada 5 € Activitat recomanada a partir de 6 anys

HABEMUS IN PRANDIUM. Taller-degustació de plats romans

Taller de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Migdia : el taverner de la *caupona* a marxat a l'amfiteatre i no tornarà fins més tard. Però com ha de deixar el menjar mig preparat entrarem a la seva *culina* i ens el farem nosaltres mateixos. Esperem que no tingui la barra de cobrar-nos el servei.

Data	Dissabte 17 - Diumenge 18 Dissabte 24 - Diumenge 25
Horari	14 h
Idioma	Català / Castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	1 h 30 min
Accés	Entrada 20 € - Activitat recomanada a partir de 6 anys

HABEMUS IN COENA. Taller-degustació de plats romans

Taller de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Mentre esperem a taula, ens visita *APICIUS*, el famós gastrònom contemporani a August i a Tiberi. Pot ser la seva visita ens inspire per a poder elaborar els nostres plats ... o potser ens parli d'ingredients que no podem aconseguir ... ja veurem ! En tot cas, el que és segur és que soparem.

Data	Dissabte 17 Divendres 23 Dissabte 24
Horari	21 h
Idioma	Català / Castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	1 h 30 min
Accés	Entrada 20 € - Activitat recomanada a partir de 6 anys

A LA CUINA D'APICI

Taller de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Què menjaven els antics romans ? Quins ingredients hi posaven ? En aquest taller, especialment pensat en els més petits, els nens i nenes podran "entrar" a la cuina d'Apici i descobrir què hi havia, com és preparava i després tastar el que ells mateixos han elaborat.

Data	Dissabte 17 Diumenge 18 Dissabte 24 Diumenge 25
horari	11 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart
idioma	Català/castellà
Durada aprox	45 min
Accés	Entrada 3 € Activitat recomanada a partir de 5 anys

CELLA VINARIA .El món del vi a Roma

Taller i tast de vi

Benito Báguena (Cariñena - Zaragoza)

Taller amb tast de vins romans. Un passeig per la cultura vinícola dels antics romans.

La verema, l'elaboració dels diferents tipus de vins. S'explicarà el *Mulsum*, segons la recepta de Paladi i el *Carenum*, com escriu Columela, així com del *Defrutum*, comentat per Apici al seu "*De re coquinaria*" més de 60 vegades.

Data	Dissabte 17 : 13 h - 20 h Diumenge 18 : 13 h Divendres 23: 20 h Dissabte : 24: 13 h 20 h Domingo : 25: 13 h
idioma	castellà
Lloc	Patronat de Turisme de Tarragona - Sala d'actes
Durada aprox	1 h 15 min
Accés	Entrada : 5 € - Activitat per a majors de 18 anys

TABERNA VINARIA . El vi a l'època romana

Taller i tast de vi

Benito Báguena (Cariñena - Zaragoza)

El vi ja hi era a la taula dels romans i, com ho fa ara, convidava a seure amb familiars, amics, i gaudir d'una llarga sobretaula. Un producte que sobrepassa la categoria d'aliment per a convertir-se en tot un símbol cultural : la celebració al voltant de la taula, al voltant de la vida !!

Un passeig per la cultura vinícola dels antics romans amb comentaris i tasts de vins romans recreats per investigadors del tema. El tastet de vi anirà acompanyat d'un petit tast de menjar romà.

Data	Divendres 9 : 20 h Dissabte 10 : 12.30 h Diumenge 11 : 12 h
idioma	castellà
Lloc	Vil.la romana de Barenys (SALOU)
Durada aprox.	1 h 15 min
Accés	Entrada : 5 € - Activitat per a majors de 18 anys Venda d'entrades : PATRONAT DE TURISME, Xalet Torremar (Psg. Jaume I, 4 SALOU) Horaris : De dilluns a diumenge, de 10 a 13h i de 16 a 20 h

TABERNA PISTORIA. Pans i flequers a la Roma d'August

Xerrada-demostració

Generació Forn de Pa Jordi Andreu (Tarragona)

Els flequers (*pistores*) foren generalment gent de classe humil. Ara bé, alguns d'ells, amb el pas del temps, van adquirir cert prestigi i la corporació va gaudir de molts privilegis per part de l'Estat. Igual com a l'actualitat els romans amassaren diferents tipus de pa, des del més rústic a les varietats més refinades fetes amb diferents tipus de cereals, nous, mel, figues, llet o vi.

Data	Dissabte 17 : de 10 a 21 h Diumenge 18 : de 10 a 15 h Divendres 23 : de 17 a 21 h Dissabte 24 : de 10 a 21 h Diumenge 25 : de 10 a 15 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

GRAFITTIS ROMANS. Parets de parlen

Xerrada-demostració

Ricardo V. Placed (Osca)

Petita selecció d'escrits que son les veus dels antics habitants de la *civitas*. Unes veus que encara avui ens parlen, després de dos segles d'història. A partir de les pintades, inscripcions i incisions, els habitants de l'imperi van deixar escrit o dibuixat a les parets els que pensaven, el que els inspiraven, com vivien, i com eren.

Data	Divendres 23 Dissabte 24
horari	19 h
Idioma	castellà
Lloc	Mur del Fòrum Provincial –Casa Sefus - Baixada del Roser, 7
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 3 €. Activitat recomanada a partir de 10 anys

LUCERNAE

Taller de *Lucernas* romanes

Taller SIGILLUM (Calahorra, La Rioja)

Sovint s'associa l'oli al consum alimentari, però a l'antiguitat, el seu us fonamental era el de il·luminar les cases. El sistema més utilitzat com a llum a les llars va ser les llànties de ceràmica. Son milers i milers els fragments i peces les que apareixen a qualsevol excavació. Son per això, elements imprescindibles en la datació d'objectes arqueològics.

En aquest taller podrem aprendre de la fabricació d'una *lucerna* romana i tindrem l'oportunitat de confeccionar una de pròpia.

Data	Divendres 23 : 19.30 h Dissabte 24 : 10.30 h - 12.30 h - 17 h - 19.30h Diumenge 25 : 10.30 h - 12.30 h
idioma	castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart - Espai Artífex
Durada aprox	1 h 15 min
Accés	Entrada : 5 € - Activitat per a majors de 10 anys

CISTA

Taller de cistelleria romana

Mónica Guilera - Tim Johnson (Associació de Cistellers i Cistelleres de Catalunya)

Fins fa pocs anys la cistelleria ha estat un element omnipresent. A Roma hi era pertot: els carros, les cases, els escuts dels legionaris, les cistelles (*la cista mística*).

En aquest taller de cistelleria romana podreu veure algunes mostres.

Data	Divendres 23 : 19 h (català) Dissabte 24 : 11 h (castellà) - 12 h (català) - 18 h (castellà) - 19 h (català) Diumenge 25 : 11 h (català) - 12 h (castellà)
Lloc	Jardins del Camp de Mart - Espai Artífex
Durada aprox	45 min
Accés	Entrada : 3 € - Activitat per a majors de 10 anys

LA MODA EN TEMPS D'AUGUST

Taller infantil

NEMESIS ARQ (Tarragona)

A més de parlar de tipus de teixit i de tints, mostrarem com la vestimenta, al món romà, caracteritzava la procedència social de la gent i no només això, fins i tot podia deixar entreveure les creences religioses de cadascú. El vestit no era únicament el que cobria el cos sinó, sobretot, el símbol que definia un status concret.

Data	Dissabte 17 : 11.30 h (català) - 12.30 h (castellà) Diumenge 18 : 11.30 h (castellà) - 12.30 h (català)
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	30 min
Accés	Entrada : 2 € - Activitat per infants a majors de 10 anys

JUGUEM COM JUGAVEN ELS NENS I NENES ROMANS

Tallers, jocs

Camp d'Aprenentatge de Tarragona

Organitza: Camp d'Aprenentatge de Tarragona (Generalitat de Catalunya)

Un matí dedicat als escolars de Tarragona i d'altres localitats per introduir-los en la cultura clàssica a través de tallers i jocs romans, molts dels quals han perdurat en el temps.

Data	Dijous 15 de 9 h a 13 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Accés	Informació i reserva : Camp d'Aprenentatge de Tarragona

BARENYS. La vida a una vil·la romana

Recreació històrica

Tableia. Grup de reconstrucció històrica de Tarragona

Viure al camp era, com també ho és ara per a molta gent, una dèria que tenien els romans, que trobaven les ciutats sorolloses, brutes, amb massa gent... Veurem com vivia una família a una vil·la de l'*ager tarraconensis*. El *dominus*, la *domina*, els fills, els criats amb tasques ben diferents : els que treballen dins la casa i els que ho fan al camp.

Tot un món per descobrir a la vil·la romana de Barenys

Data	Dissabte 10 : 12 h (castellà) 18 (castellà) Diumenge 11 : 12 h (català)
Lloc	Vil.la romana de Barenys (SALOU)
Accés	Gratuït amb INVITACIÓ : PATRONAT DE TURISME, Xalet Torremar (Psg. Jaume I, 4 SALOU) Horaris : De dilluns a diumenge, de 10 a 13h i de 16 a 20 h

UNA VIL·LA A L'AGER TARRACONENSIS

Visita guiada

Itinere. Turisme i Cultura (Tarragona)

Segons les fonts de l'antiguitat, el vi produït a l'*Ager Tarraconensis* era molt apreciat i no tenia res a envejar als vins de la península itàlica. Per a constatar-ho us proposem un recorregut guiat de la *pars rusticae* d'aquesta vil·la romana situada a l'actual terme de Salou.

Les recents excavacions arqueològiques i l'estudi que es fa sobre elles, permeten interpretar les construccions i els diferents espais com la *cella vinaria* on fermentava el most i el magnífic forn on es produïen les àmfores per envasar el vi fa uns dos mil anys.

Data	Divendres 9 : 19 h (català) Dissabte 10 : 11 h (català) 19 h (castellà) Diumenge 11 : 11 h (castellà)
Lloc	Vil.la romana de Barenys (SALOU)
Accés	Gratuït amb INVITACIÓ : PATRONAT DE TURISME, Xalet Torremar (Psg. Jaume I, 4 SALOU) Horaris : De dilluns a diumenge, de 10 a 13h i de 16 a 20 h

LUDI. Jocs romans

Taller infantil de jocs romans

Camp d'Aprenentatge de Tarragona

Ludi vol dir "joc". Molts dels jocs i dels elements per jugar que encara avui tenim són els mateixos que feien servir els nens i nenes romans per a jugar, fa més de 2.000 anys !! Podrem tornar a jugar a les bitlles, al cèrcol, als daus, als jocs de tauler ...

Una activitat especialment pensada pels visitants més menuts del festival.

Data	Divendres 9 : de 9.30 a 12.30 h (Reservat escoles de Salou) Diumenge 18 : de d'11 a 13.30 h Divendres 23 : de 17 h a 20.30 h Dissabte 24 : de 10 h a 14 h - de 17 h a 20.30 h Diumenge 25 : de 10 h a 14 h
Lloc	Dia 9 : Vil.la romana de Barenys (SALOU) dia 18 : Camp de Mart La resta de dies : Jardins Saavedra
Accés	Lliure, limitat a l'aforament. Activitat infantil

VESTIM-NOS DE ROMANS

Taller

Camp d'Aprenentatge de Tarragona

Una oportunitat més per endinsar-nos a la vida quotidiana dels antics romans. Descobriren la roba de vestir : les diferents peces i el perquè de cadascuna d'elles, els teixits, la roba dels rics, la dels esclaus. A més, podrem emprovar-nos-la i veure com era de còmoda ... o no !

Data	Divendres 9 : de 9.30 a 12.30 h (Reservat escoles de Salou) Diumenge 18 : 10.15h (català) 11.30 h (castellà) 12.45 (català) Divendres 23 : 18 h (català) 19.15 h (castellà) Dissabte 24 : 10.15 (castellà) 11.30 h (català) 12.45 h (castellà) 16.15 h (català) 17.30 h (castellà) 18.45 h (català) Diumenge 25 : 10.15 (català) 11.30 h (castellà) 12.45 h (català)
Lloc	Dia 9 : Vil.la romana de Barenys (SALOU) dia 18 : Camp de Mart La resta de dies : Jardins Saavedra
Accés	Entrada 2 € . Activitat per a nens i nenes entre 6 i 12 anys

QUÈ MENJAVEN ELS ROMANS ?

Taller

Camp d'Aprenentatge de Tarragona

En aquest taller podrem aprendre els aliments més importants que podríem trobar a la cuina d'una família romana : productes que encara avui son a les nostres cuines i que formaven part de la dieta diària: el llegum, les amanides, la fruita, els fruits secs, les verdures ... tot un exemple del que ara diem "dieta mediterrània".

Data	Divendres 9 : de 9.30 a 12.30 h (Reservat escoles de Salou) Diumenge 18 : 10.15h (català) 11.30 h (castellà) 12.45 (català) Divendres 23 : 18 h (català) 19.15 h (castellà) Dissabte 24 : 10.15 (castellà) 11.30 h (català) 12.45 h (castellà) 16.15 h (català) 17.30 h (castellà) 18.45 h (català) Diumenge 25 : 10.15 (català) 11.30 h (castellà) 12.45 h (català)
Lloc	Dia 9 : Vil.la romana de Barenys (SALOU) dia 18 : Camp de Mart La resta de dies : Jardins Saavedra
Accés	Entrada 2 € . Activitat per a nens i nenes entre 6 i 12 anys

LES HORES DEL DIA I DE LA NIT DELS ROMANS. Construeix un rellotge de sol romà

Taller

Ricardo Cagigal - JANO, Recreaciones Históricas (Cantabria)

Els romans entenien que el dia, *dies* i la nit, *nox*, eren dos moments diferents, que no pertanyien a un mateix significat unitari, como ho por ser avui per a nosaltres, a més, tenien representacions de divinitats

diferents. Roma estava influenciada pels grecs, egipcis, hebreus i babilonis, respecte d'aquesta separació del dia i la nit que, en resum, sent aquests dos períodes antagònics, resultaven complementaris. Aquesta mateixa influència va fer que Roma dividís el dia en dotze períodes iguals i en altres dotze la nit, amb la característica que, a excepció dels períodes properes als equinoccis, les hores del dia eren de diferent durada respecte de las de la nit.

En aquest taller aprendrem a conèixer els diferents tipus de rellotges utilitzats pels romans i també el seu funcionament i podrem construir un rellotge solar.

Data	Divendres 23 : 19 h Dissabte 24 : 10.30 h 11.30 h - 17.30 h 19 h Diumenge 25 : 10.30 h 11.30 h
idioma	castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada : 2 € - Activitat per infants a majors de 10 anys

EL VI I EL FANG, DE ROMA ALS NOSTRES DIES

Xerrada amb tast de vins amfòrics

Joan Gómez Pallarès

Director de l'ICAC

Sabem que a l'antiga Roma, els mostos es convertien en vi bé en grans cups oberts de pedra, bé directament en grans recipients, més tancats, de terrissa sense cap mena de protecció interna o externa, senzillament cuita al forn.

L'objectiu de la xerrada és presentar i tastar quatre vins que s'hagin fet seguint tècniques contemporànies, els gustos de les quals, però ens aproximïn a allò que, potser en part, van poder beure els romans.

Data	Diumenge 18 : 12.30 h (català)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 5 € . Activitat per a majors de 18 anys

AUGUST I EL PODER DE LES IMATGES FEMENINES. La dona romana en el canvi d'era

Xerrada

Maria Dolores Baena

Museo Arqueológico de Córdoba

Mostrar el paper de les dones en les històries que expliquen els museus, com a subjectes de la història fa visible aqueta midat de la població que també ha construït la nostra civilització. A Roma, aquesta societat complexa, canviant, que perdurà durant tants segles, el paper de la dona a la Família i la societat era culturalment valorat i reconegut. Va ser durant l'època del Principat quan la dona romana conquereix determinats privilegis que fins aleshores li havien estat negats, parlant, per primera vegada de certa emancipació.

Igual que la dels homes, la imatge de les dones de la família Julio-Claudia va ser utilitzada per a transmetre la ideologia programada sobre l'emperador i l'estat.

Data	Dijous 22 : 19 h (castellà)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala del Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ROMA ALS CÒMICS: AUGUST. El còmic com a recreació visual de la vida romana

Xerrada

Nani Blasco Gestor del Club de Còmics de la Biblioteca Pública (Tarragona)

César Espona Director de l'Editorial Netcom2

Quan parlem de còmics sobre Roma, a tots ens venen al cap Astèrix i Obèlix, dels genials Goscinny i Uderzo. Però existeixen molts més autors que han retratat diferents moments de la història de Roma. La xerrada se centrarà en els còmics que parlen d'August, o de l'època d'August, i després donarà referències d'altres còmics *de romans*, amb especial incidència en com tracten els personatges i els fets històrics. Per això comptarem amb la col·laboració de César Espona, bon coneixedor del còmic històric i director de l'editorial Netcom2, que edita la sèrie Alix, on un jove gal s'aventura al món romà. Els darrers àlbums d'Alix es desenvolupen sota el govern d'August.

Com a les novel·les o al cinema, l'afany principal del còmic és entretenir. Destriarem les fidelitats i anacronismes, i sobretot gaudirem de les imatges més espectaculars de com els diferents autors han reconstruït Roma, incloent alguns còmics on apareix a Tàrraco.

Data	Dijous 15 : 20 h
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min.
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES I L'EMPENTA DE LA VITICULTURA A LA COSTA CATALANA EN ÈPOCA D'AUGUST

Xerrada

Ramón Járrega

Investigador de l'ICAC

Data	Dissabte 10 : 17 h (català)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min.
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ÀMFORES. Els contenidors per a tot

Xerrada

Ramón Járrega

Investigador de l'ICAC

El professor Járrega ens explicarà com era l'activitat econòmica a la zona del camp de Tarragona, en època romana : la producció, l'exportació ... Però també els treballs que generava aquesta activitat econòmica com ara els forns per a la fabricació de les àmfores, imprescindibles com a envàs dels productes alimentaris (oli, cereals, vi ...), que eren transportats en carros fins al seu destí, Tarraco, per a satisfer la demanda dels d'habitants de la *urbs*.

Data	Dissabte 10 : 20 h (català)
Lloc	Vil.la romana de Barenys (SALOU)
Durada aprox.	45 min.
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

PENTINEM-NOS COM ELS ROMANS !

Taller

Organitza : **Gremi de Llibreters de Tarragona**

Col.labora : **Perruqueries Llongueras Tarragona**

Data	Dimecres 21 : 18.30 h
Lloc	Llibreria La Rambla, (Rambla Nova 99)
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TARRACO A TAULA

XVI Jornades gastronòmiques romanes

Associació Tarraco a Taula

Recuperant, i de vegades actualitzant, receptes de plats romans extrets de textos de l'època com el llibre "*De re coquinaria*" d'Apici (el famós gastrònom de l'època d'August i Tiberi).

Podrem constatar les similituds i les diferències amb la cuina d'avui dia, tot fent un viatge en el temps a través del paladar.

Properament ampliarem la informació dels establiments participants.

Dates	Del 15 al 25 Informació en els propis establiments
-------	---

MILITAR

LEGIO. LEGIONS ROMANES ALT IMPERIALS

Recreació de l'exèrcit romà alt imperial.

Projecte Phoenix -Legio VII Gemina (Tarragona)

El pas de la República a l'Imperi va ser, en gran part acompanyat i provocat pels canvis a l'exèrcit romà. La progressiva professionalització dels legionaris i la seva dependència directa envers els seus generals van crear una societat fortament militaritzada. La creació d'exèrcits permanents va donar lloc a la romanització d'amplis territoris fins aleshores molt allunyats de la realitat política i social de Roma.

Data	Dissabte 24 : 12 h (català) Diumenge 25 : 12 h (castellà)
Lloc	Camp de Mart - esplanada
Durada aprox.	30 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

AUGUSTUS: IMPERATOR ET DEUS. Feriale Duranum

Recreació històrica

Septimani Seniores (Tarragona)

Octavi August, el primer emperador de Roma, fou també un déu adorat pel poble generació rere generació. Tant és així que, dos cents anys després de la seva mort, a la ciutat de Dura-Europos, a l'actual Síria, els legionaris del Imperi conserven encara la tradició d'honorar l'emperador. Aquest fet és conegut gràcies al *Feriale Duranum*, un calendari on s'anomenen totes les celebracions religioses d'una guarnició militar romana a Dura-Europos durant el regnat d'Alexandre Sever.

El petit rotlló de paper escrit en llatí és un importantíssim document per conèixer la vida religiosa dels militars romans i l'important paper del culte imperial, fins i tot, en els límits més remots del Imperi.

Data	Divendres 16 : 22 h (català) Dissabte 17 : 20.30 h (castellà) 22 h (català) Divendres 23 : 22 h (castellà) Dissabte 24 : 20.30 h (català) 22 h (castellà)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	50 min
Accés	Entrada 10 €. Recomanada a partir de 12 anys

VINE, VEU I VIU ... el festival. Fes de LEGIONARI baix imperial

Septimani Seniores (Tarragona)

Els legionaris eren un dels puntals de l'Imperi romà. No només lluitaven i custodiaven les fronteres de l'extens territori, sinó que a més, eren els constructors de les obres públiques que decidia fer el govern de Roma.

En aquesta activitat, però, “només” podreu comprovar com era el seu equipament bàsic : indumentària, intenció, armament ... i coneixereu el perquè de cada element i les diferències entre aquests i els que portaven els seus avantpassats, legionaris alt imperials.

Data	Dissabte 17 : 11 h - 12 h Diumenge 18 : 11 h - 12 h Dissabte 24 : 11 h - 12 h Diumenge 25 : 11 h - 12 h
idioma	Català / castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	40 min
Accés	Entrada : 3 € - Activitat per a majors de 12 anys

SI VIS PACEM PARA LUDEM

Jocs d'estratègia i simulació sobre l'Antiguitat

Associació *Si vis pacem, para ludum* (Tarragona)

L'activitat consisteix en posar a disposició del públic diversos jocs de taulell ambientats en l'antiguitat i el món romà per a que la gent pugui tant jugar una estona, com aprendre història. Els participants estaran acompanyats en tot moment per membres de l'associació que els introduiran tant en les instruccions, com en el context històric.

Data	Dissabte 17 : d' 11 h a 14 h - de 16.30 h a 20 h Diumenge 18 : d' 11 h a 14 h Divendres 23 : de 16,30 h a 20 h Dissabte 24 : d' 11 h a 14 h - de 16,30 h a 20 h
Idioma	català/castellà
Lloc	Plaça del Pallol - Antiga Audiència – Porxos
Accés	Lliure, limitat a l'aforament. Activitat per a majors de 8 anys

VINE VEU I VIU ... el festival. Fes de LEGIONARI D'AUGUST

Taller infantil

Ricardo Cagigal – JANO Recreaciones Historicas (Cantabria)

Saps com anaven vestits els legionaris a l'època del primer emperador de Roma ? I les armes que diuen, com eren ? Ja feien la formació del “*testudo*” quan volien defensar-se dels atacs de l'enemic ? Tot això i més us explicaran en aquest taller on a més podreu emprovar-vos alguna que altra peça de les que portaven els legionaris del segle I aC.

Data	Dissabte 17 : 10 h 11 h - 17 h 18 h Diumenge 18 : 10 h 11 h
idioma	castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Durada aprox.	40 min
Accés	Entrada : 2 € - Activitat per infants a majors de 12 anys

Vols ser un LEGIONARI BAIX IMPERIAL ?

Taller infantil

Septimani Seniores (Tarragona)

Mira aquest legionaris, no van vestits igual que els imperials, oi ? I les seves armes tampoc son ben be iguals. Com tots els exèrcits del món, les armes es van anar perfeccionant i els romans incorporaven els canvis que milloraven el seu armament. En aquest taller no només veuràs i escoltaràs les diferències sinó que podràs provar-les !!

Data	Dissabte 17 : 13 h 13.30 h Diumenge 18 : 13 h 13.30 h
idioma	Català/castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart - Campament
Durada aprox.	20 min
Accés	Entrada : 2 € - Activitat per infants a majors de 8 anys

AUGUST I LES ÀGUILLES DE ROMA

Xerrada

Fernando Quesada Sanz

Universidad Autónoma de Madrid

A partir de la rèplica de l'August de Prima Porta que Mussolini va regalar a Tarragona, el professor Quesada analitzarà d'una banda el context històric de l'escultura respecte de l'apropiació mussoliniana de la figura d'August, que va ser considerada molt rellevant dins l'ideològica feixista.

De l'altra, i per damunt de tot, explicarà la riquesa quasi única de la iconografia de l'estàtua en relació amb el text de la *Res Gestae Divi Augusto* (el seu testament polític) conservat en diversos monuments i amb la del monument funerari augusteo de Mesala Corvino, mal conegut com a "L'apoteosi de Claudi" avui al Museu del Prado.

Data	Dissabte 24 : 19 h (castellà)
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala del Sarcòfag
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

L'AVITUALLAMENT DELS SOLDATS DEL RINA: Àmfores per a les legions d'August

Xerrada

Horacio González

Investigador en formació de l'ICAC

Com en els nostres dies en que els soldats americans destacats a l'orient mitjà, volen i reben els mateixos aliments com si estiguessin a Nova York o Chicago, es a dir hamburgueses i frankfurts amb ketchup, els legionaris romans destacats al *limes* de Germania en casernes com les de Haltern, Anreppen o Nimega, volien seguir menjant com al mediterrani.

Així el fet de nodrir les tropes de pa, vi, i oli va convertir-se en una necessitat d'estat. El professor Horacio Gonzalez està a punt de presentar la seva tesi doctoral sobre aquest tema i de segur que ens fascinarà amb els seus descobriments i coneixements sobre economia, societat i exèrcit en l'època d'August.

Data	Dissabte 17 : 12.30 h (castellà)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min.
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

AUGUST I LES GUERRES CÀNTABRES; Hispania sotmesa

Xerrada

Pedro Angel Fernández Vega

Historiador. Consejería de Educación, Cultura y Deporte. Gobierno de Cantabria

L'emperador triomfant contra els càntabres va ultimà la conquesta romana de la península d'Hispania i així va ser enaltit per la propaganda oficial

Data	Diumenge 18 : 11 h (castellà)
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

AUGUST I TARRACO

TARRACO, LA CIUTAT ROMANA

Xerrada

Miquel Blay (Tarragona)

Una ullada a la capital de la Hispania Citerior i una de les ciutats més importants on va residir, durant dos anys, l'emperador August.

Veureu el seu urbanisme, els habitatges (les *domus*, les *insulae*), el Fòrum Provincial, la gran plaça administrativa on els funcionaris gestionaven tota la província, el Fòrum de la Colònia, la plaça pública, lloc de trobada per a moltes activitats de la ciutat. També els grans edificis d'activitats lúdiques com l'Amfiteatre, el Circ ... i també d'altres equipaments menys espectaculars però sens dubte molt útils per a la gent que hi vivia a la ciutat : les fons d'aigua i l'aqüeducte, les botigues (*tabernae*), els banys públics...

Data	Diumenge 18 : 13 h (català) Diumenge 25 : 13 h (castellà)
Lloc	Antiga Audiència –Maqueta
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 5 € - Activitat recomanada a partir de 12 anys

GENT DE TARRACO. Ruta epigràfica per la Part Alta

Itinerari

Miquel Blay (Tarragona)

Governadors, funcionaris, sacerdots, riques propietàries, legionaris viatgers són alguns dels personatges que podem trobar en les inscripcions epigràfiques de les parets d'algunes cases i establiments de la Part Alta de Tarragona. Una ruta epigràfica sí, però parlant de gent de carn i ossos.

Data	Dissabte 10 : 19 h (castellà) Dissabte 17 : 19 h (català) Dissabte 24 : 19 h (castellà)
Lloc	Inici : Pla de la Seu
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 5 € - Activitat recomanada a partir de 12 anys

EL PODER DE ROMA A TARRACO

Itinerari

NEMESIS ARQ (Tarragona)

Un itinerari per les restes arqueològiques que ens parlen del poder de Roma a l'antiga Roma; les Muralles i les legions, el fòrum Provincial i el govern de les províncies, el circ i les cerimònies públiques.

Data	Dijous 8 : 10 h (castellà) Dijous 15 : 10 h (català) Dijous 22 : 10 h (castellà)
Lloc	Itinerari : Maqueta, Muralles, Fòrum Provincial-Pretori romà i Circ Inici : Antiga Audiència –Maqueta
Durada aprox.	3 h
Accés	Entrada 10 € - Activitat recomanada a partir de 12 anys

MARE NOSTRUM. De la platja Llarga a Tamarit, a peu.

Itinerari

Rafael Lòpez-Monné (Tarragona)

Un itinerari resseguint la costa que ens permetrà parlar de la importància del Mediterrani en la conformació de les civilitzacions antigues i per suposat de la romana. Al mateix temps podrem gaudir de la bellesa excepcional del paisatge de l'antiga Tàrraco

Cal anar ben calçat i amb l'equipament adient.

Data	Diumenge 11 : 8.30 h (català) Diumenge 18 : 8.30 h (castellà)
Lloc	Inici : Rambla Vella/Via Augusta. Parada del Trenet Turístic
Durada aprox.	3 h 30 min
Accés	Entrada 10 € . Els 2 desplaçaments de bus NO estan inclosos amb l'entrada. Activitat recomanada a partir de 12 anys

A LA RECERCA DEL TEMPLE D'AUGUST

Itinerari per a Públic Familiar

Auriga, Serveis Culturals (Tarragona)

Un itinerari dinamitzat conduït per un educador, que reconstrueixi les principals hipòtesis d'investigació que s'han dut a terme en els últims anys referents al temple d'August. Es tracta d'introduir-nos, d'una manera divertida, al mètode de treball dels arqueòlegs i historiadors per conèixer un dels principals edificis de la ciutat de Tàrraco.

S' anirà contestant tota una sèrie de preguntes a través de les fonts clàssiques i d'un recorregut pels principals escenaris, restes del recinte conservades: què era el temple d'August, com sabem que n'hi havia un, on podria estar ubicat, com podria ser, com estaria decorat, hi podria haver una estàtua de l'emperador...?

Data	Dissabte 17 : 11 h (castellà) - Diumenge 18 : 11 h (català) Dissabte 24 : 11 h (català) - Diumenge 25 : 11 h (castellà)
Lloc	Itinerari : Catedral, MNAT, Fòrum Provincial-Pretori romà Sala del Sarcòfag, Antigua Audiència - Maqueta Inici : Pla de la Seu
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada 3 € Activitat recomanada a partir de 10 anys

PASSEJADES ARQUEOLÒGIQUES : L'AMFITEATRE DE TARRACO

Itinerari alumnes d'ESO i BAT

Andreu Muñoz

Organitza : Institut Català d'Arqueologia Clàssica (**ICAC**) Associació de professors de llengües Clàssiques (**APLEC**)

Com cada any, l'ICAC i l'APLEC organitzen visites arqueològiques als espais Patrimoni Mundial pels estudiants de clàssiques. En aquesta ocasió visitaran l'Amfiteatre de la mà del director del Museu Bíblic Tarraconense.

Data	Dimecres 21 : 11.30 h Divendres 23 : 11.30 h
idioma	Català
Lloc	Amfiteatre - Inici : ICAC
Durada aprox.	2 h
Accés	Reserva prèvia a APLEC correu.aplec@gmail.com . Abans del dia 15 de maig

CÓM ERA TÀRRACO ?

Taller

Camp d'Aprenentatge de Tarragona

Tarraco era, ni més ni menys que la capital de la província de la Hispania Citerior. En aquest taller podrem veure com estava construïda, com eren els carrers i les cases (les vil·les i les *insulae*), les botigues o *tabernae*, les places, les fonts ... i també els grans edificis públics que la conformaven : el Circ, l'Amfiteatre, el Temple, la plaça del Fòrum Provincial, la del Fòrum de la Colònia ...

Data	Divendres 9 : de 9.30 a 12.30 h (Reservat escoles de Salou) Diumenge 18 : 10.15h (català) 11.30 h (castellà) 12.45 (català) Divendres 23 : 18 h (català) 19.15 h (castellà) Dissabte 24 : 10.15 (castellà) 11.30 h (català) 12.45 h (castellà) 16.15 h (català) 17.30 h (castellà) 18.45 h (català) Diumenge 25 : 10.15 (català) 11.30 h (castellà) 12.45 h (català)
Lloc	Dia 9 : Vil·la romana de Barenys (SALOU) dia 18 : Camp de Mart La resta de dies : Jardins Saavedra
Accés	Dia 9 : reservada Centres escolars Els altres dies : Entrada 2 € . Activitat per a nens i nenes entre 6 i 12 anys

A L'OMBRA D'AUGUST. Redescobrint l'emperador

Lectures dramatitzades

Escola de Lletres de Tarragona

Tres amics ens parlaran d'August i ens aportaran moltes dades sobre qui fou aquest personatge i la seva relació amb la ciutat de Tarragona. Tot comença amb l'estàtua d'August que trobem al passeig arqueològic i la història de l'origen d'aquesta. A partir d'aquí, i amb un diàleg molt animat entre tres amics, el relat avançarà tot redescobrint la figura de l'August històric.

Per fer aquest text s'han emprat fonts clàssiques, com Suetoni amb la seva "Vida dels dotze cèsars", però també textos d'investigadors contemporanis, com Ricardo Mar o Jordi Rovira. Tot per fer una obra entretinguda però sense oblidar la vessant de difusió històrica.

Data	Dissabte 10 Divendres 16 - Dissabte 17 Divendres 23 - Dissabte 24
horari	19 h
Idioma	català
Lloc	Fòrum Provincial – Pretori romà – Sala Teclera
Durada aprox.	40 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai - Activitat recomanada a partir de 12 anys

~~PETJADES D'AUGUST. Indrets de Tarraco que conserven la memòria de l'emperador~~ **ACTIVITAT SUSPESA**

Itinerari

LA MORT PLANA SOBRE LA SORRA DE TARRACO

Presentació

Nuria Bacardit - Jordi Tortosa - Mª Joana Virgili

Arola Editors

Data	Dissabte 17 : 11 h
Lloc	Volta del Pallol
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

FIRES I TROBADES

ROMA ALS MUSEUS DEL MÓN

XII FIRA INTERNACIONAL DE MUSEUS I JACIMENTS D'ÈPOCA ROMANA

Museus, centres d'interpretació, parcs arqueològics de diferents països europeus i publicacions d'història participen a la fira internacional Roma als Museus del Món per tal de donar a conèixer al visitant de TARRACO VIVA l'immens llegat de la civilització de l'antiga Roma.

Un espai per informar-se, dels indrets amb llegat romà, cercar contactes i informació i planificar activitats i viatges culturals i també poder intercanviar informació sobre el treball i les realitats de museus i institucions amb les seves aportacions a l'àmbit de la divulgació històrica. Un espai per conèixer les diverses publicacions d'història, nacionals i internacionals, que podem trobar en el mercat i també els professionals de serveis per a museus i centres de difusió del patrimoni.

Data	Divendres 23 : de 17 a 21 h Dissabte 24 : de 10 a 14.30 h - de 17 a 21 h Diumenge 25 : de 17 a 21 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ACTIVITAT A LA FIRA :

VITA EST

Representació teatral

Elena Codó (Actriu)

Organitza : **Museu Municipal de Montmeló**

Escoltarem com es vivia en una vil·la romana. Es tracta d'un espectacle teatral de petit format, en clau de clown. Aquesta activitat és la que el Museu Municipal de Montmeló ofereix al públic que visita la vil·la romana republicana de Can Massot (Montmeló).

Data	Dissabte 24 : 13 h - 18 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart – Fira Roma als Museus del Món
Durada aprox	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

FÒRUM TARRACO

XV FIRA DE PRODUCTES, EMPRESSES I ASSOCIACIONS DE DIVULGACIÓ HISTÒRICA ROMANA

Empreses de guies, d'arqueologia, grups de recreació històrica, associacions pel patrimoni, i altres ens donaran informació sobre els seus productes relacionats amb l'antiga Roma i la seva història.

Data	Divendres 23 : de 17 a 21 h Dissabte 24 : de 10 a 14.30 h - de 17 a 21 h Diumenge 25 : de 17 a 21 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ACTIVITAT A LA FIRA :

L'ARA PACIS EN MINIATURA

Taller

IBER. Arqueologia, Patrimoni i Turisme (Tarragona)

La ciutat de *Tarraco* va ser una de les ciutats pioneres en el nou culte a l'emperador August. Coneix d'una forma amena i divertida l'anècdota de l'altar d'August i la palmera que hi va créixer al damunt, així com alguns dels principals aspectes d'aquest nou culte imperial.

Demostra la teva perícia i habilitat muntant el teva *Ara Pacis* en miniatura mitjançant un retallable de cartolina, enganxa-la, decora-la al teu gust i pren-la cap a casa. Et vols convertir en un petit sacerdot del nou culte a August? La teva *Ara Pacis* t'estarà esperant!

Data	Dissabte 24 : 10 h - 17 h Diumenge 25 : 10 h
idioma	Català/castellà
Lloc	Jardins del Camp de Mart – Fira Fòrum Tarraco
Durada aprox.	1 h 10 min
Accés	Entrada 3 €. A partir de 6 anys

ARTIFEX

Artesans i artesanía al món romà

Artesans que realitzen rèpliques arqueològiques d'originals trobats en excavacions, així com demostracions pràctiques de fabricació de materials, ens donaran l'oportunitat d'apropar-nos al món del treball pre-industrial. Es realitzaran alguns tallers pràctics.

Data	Divendres 23 : de 17 a 21 h Dissabte 24 : de 10 a 14.30 - de 17 a 21 h Diumenge 25 : de 17 a 21 h
Lloc	Jardins del Camp de Mart - Artifex
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TABERNA LIBRARIA

Espai dedicat al llibre

El Gremi de Llibreters de Tarragona ens ofereix tots els seus fons bibliogràfics perquè puguem gaudir de la història antiga també a casa. Llibres per a adults, per a nens i joves. Novel·la històrica, assaig, literatura i història de l'antiguitat a l'abast de tothom amb el producte més antic i millor per a la divulgació: els llibres.

Data	Del 5 al 22 : de 17 a 21 h Divendres 23 : de 17 a 21 h Dissabte 24 : de 10 a 14.30 - de 17 a 21 h Diumenge 25 : de 17 a 21 h
Lloc	Del 5 al 22 : Recinte Firal del Palau de Congressos de Tgn –Vestíbul Els altres dies : Camp de Mart – Taberna Libraria
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ACTIVITAT A LA FIRA :

PRINCEPS. EI PRIMER CIUTADÀ DE ROMA

Presentació del llibre

Gabriel Castelló

Organitza : **Gremi de Llibreters de Tarragona**

Ed. Good Books

L'any 44 aC, Juli Cèsar va ser assassinat a la Curia de Pompeu. Aquell sagnant cop d'estat propicià la darrera gran guerra civil de la república i l'inici d'una cursa cap el poder absolut d'homes com Marc Antoni, Brut, Octavi o Pompeu. En aquesta cursa d'ambicions només un arribarà al final : Octavi.

Data	Dissabte 24 : 17 h (castellà)
Lloc	Camp de Mart – Taberna Libraria
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

AMOR CONTRA ROMA

Presentació del llibre

Victor Amela

Organitza : **Gremi de Llibreters de Tarragona**

Edicions B

Urgídar, un jove iber de Lesera, arriba a la Roma d'August amb el somni de formar-se com a orador i poeta. Coneix Ovidi, que escriu la seva *Ars amatoria*, obra insòlita i subversiva que exalta el plaer sexual de la dona. El jove assistirà a una autèntica revolució contra la moral tradicional.

Data	Dissabte 24 : 19 h
Lloc	Camp de Mart – Taberna Libraria
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TARAKON

Presentació del llibre

Xavier Climent

Organitza : **Gremi de Llibreters de Tarragona**

Durant una caçera a prop d'Illirta, Orkelur, un dels mestres d'obres de la *oppidum*, coneix de forma accidentada a Sicedunin, originaria de Tartessos. Sorgeix una forta atracció entre ambdós que la tímidesa d'Orkelur impedeix progressar, fins un dia en que, a partir d'un incident que posa en perill la vida del protagonista, tot canvia.

Data	Dissabte 25 : 13 h
Lloc	Camp de Mart – Taberna Libraria
Durada aprox.	45 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

NUNDINAE

VII Fira de Programadors

Trobada entre grups de reconstrucció històrica i els gestors i programadors de museus, centres d'interpretació del patrimoni, dinamitzadors culturals, directors de festivals i esdeveniments històrics, etc.

Cada cop més, els grups de reconstrucció i difusió històrica representen una fórmula seriosa i didàctica de dinamització del Patrimoni Històric i de divulgació del coneixement de la història antiga i TARRACO VIVA s'ha convertit en un autèntic aparador per molts grups, entitats, empreses i persones que es dediquen a la divulgació històrica del món antic.

La fira *Nundinae* ofereix la possibilitat de gaudir de les jornades, conèixer i contactar amb els diferents grups de reconstrucció, i també per poder contractar activitats.

A qui va adreçada:

- Gestors de patrimoni històric
- Gestors culturals
- Responsables i tècnics de museus, jaciments i centres d'interpretació
- Responsables i tècnics d'àrees culturals, de patrimoni i turisme
- Entitats culturals públiques i privades
- Empreses d'arqueologia i difusió cultural
- Departaments universitaris d'Història, Arqueologia, Estudis Clàssics, Turisme, etc.

Informació i inscripció a l'oficina del festival : oficina@tarracoviva.com (a partir del 15 d'abril)

DIVULGACIÓ HISTÒRICA AUDIOVISUAL

VII CICLE DE DOCUMENTALS ARQUEOLÒGICS

FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINE ARQUEOLÒGIC DEL BIDASOA EN ITINERANCIA

Organitza: **Institut d'Arqueologia Clàssica de Catalunya (ICAC)** amb col·laboració amb el **Festival de Cinema Arqueològic del Bidasoa (FICAB)** i el **Museo Romano de Oiasso (Irún)**

Projecció de documentals relacionats amb l'antiguitat a partir d'una selecció de documentals de tema arqueològic seleccionats de les diverses edicions d'aquest prestigiós festival.

Dimecres 21 de maig

17.00	Presentació del Cicle de documentals
17.15	Los barcos cosidos de Kerala- 26'
17.45	Fotografiar lo imposible- 13'
18.00	Pausa
18.20	El misterio de las momias coptas de Antinoópolis- 52'

Dijous 22 de maig

17.00	Malagne, vivir en tiempos de los romanos- 12'
17.15	El vino y el banquete en la Ribera del Duero- 17'
17.30	El templo de Mercurio, un trabajo de romanos-10'
17.40	<i>Amphitheatrum, memoria martyrum et ecclesiae</i> - 13'
18.00	Pausa
18.20	Gentes del Euskera: en el imperio Romano- 40'
19.00	De Pyrgos al Partenón- 54'

Divendres 23 de maig

17.00	Santa Pola, arqueología y museo. La pesca y el mar- 25'
17.25	Cancho Roano: un santuario orientalizante- 26'
17.55	Pausa
18.10	El Tartessos de Schulten- 67'

Dates	21, 22 i 23
Lloc	ICAC, Plaça d'en Rovellant s/n
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

L'ANTIGUITAT EN IMATGES

IV Cicle d'audiovisuals arqueològics i històrics

Projeccions

Es projectaran audiovisuals sobre el món antic que has estat produïts per museus, centres arqueològics i institucions públiques i privades.

dilluns 5 – 12 - 19	19.00 h	CARTHAGO NOVA. L'esplendor d'una era. Segle I dC - 65 min. VO castellà
------------------------	---------	---

dimecres: 8 – 14 - 21	19.00 h	DE ROMA A GERMANIA. Legionaris de Roma al <i>limes</i> de Germania - 8 min. VOS cat/cast
	19.10 h	Audiovisuals de la RUTA BETICA ROMANA : - <i>Cotidiana Vitae</i> . Un viatge en el temps 5 min. - Les termes romanes 8 min. - La porta de Còrdova a Carmona 10 min. - La Còrdova de Sèneca 6 min. - <i>Corduba</i> 25 min. VO castellà

Divendres: 10 – 16 - 22 de maig	19.00 h	El Tartessos de Schulten - 67 min. - VOS castellà
---------------------------------------	---------	---

VO Versió Original

VOS Versió Original Subtitulada

Lloc	Antiga Audiència – Sala d'actes
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

Activitats als MUSEUS

Tots els museus, a part d'oferir les jornades de portes obertes, realitzaran activitats durant el festival.

MUSEU D'HISTÒRIA DE TARRAGONA

Cicle de Conferències

Els tècnics del Museu d'Història de Tarragona realitzaran un cicle de quatre conferències relacionat amb August.

L'AUGUST DE LES MURALLES. La diplomàcia italiana i la reconstrucció de l'Imperi

Xerrada

Lluís Balart

Director del Museu d'Història de Tarragona

L'August del Passeig Arqueològic arribà fa 80 anys, regal d'Itàlia per millorar les relacions amb l'Espanya republicana, una còpia de l'original d'excel·lent qualitat, la més antiga del país.

Data	Divendres 9 : 19.30 h (català)
Lloc	Casa Canals – Sala Plana
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai en els horaris habituals de cada centre

AUGUST, PROMOTOR D'OBRES A TARRACO

Xerrada

Joan Menchón

Arqueòleg Municipal

Una aproximació a la tasca d'August en les reformes urbanes i territorials del *territorium* de Tarraco: culte imperial, vies, aqüeductes.

Data	Dijous 8 : 19.30 h (català)
Lloc	Casa Canals – Sala Plana
Durada aprox.	45 min.
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai en els horaris habituals de cada centre

DELS AUSPICIS FUNDACIONALS A L'APOTEOSI D'AUGUST

Xerrada

Cristòfor Salom

Museu d'Història de Tarragona

Des dels ritus de fundació de la colònia al culte del Diví August, Tàrraco serà fidel reflex tant d'arcaiques tradicions religioses com de la introducció del culte imperial.

Proposem una aproximació a la religiositat d'Estat des de l'imaginari col·lectiu de la colònia Tàrraco.

Data	Dimecres 7 : 19.30 h (català)
Lloc	Casa Canals – Sala Plana
Durada aprox.	45 min.
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai en els horaris habituals de cada centre

AUGUST A LA BUTXACA. La numismàtica com a font històrica

Xerrada

Imma Teixell

Arqueòloga Municipal

Si arribés a les nostres mans el moneder d'un ciutadà de Tàrraco de l'època d'August o poguéssim tafanejar en 'la caixa forta' d'un casa benestant, quines monedes hi trobaríem? Seríem capaços de reconèixer al primer dels emperadors dels romans? Identificaríem a la família imperial?

Capbussem-nos en les butxaques i moneders dels tarraconenses de la primera centúria, i descobrim històries i personatges que habiten en la numismàtica, totes elles imatges al servei de la política de Roma i amb missatges imperials que arribaven més enllà de les fronteres i límits de l'Imperi.

Data	Dimecres 14 : 19.30 h (català)
Lloc	Casa Castellarnau – Sala planta baixa
Durada aprox.	45 min.
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai en els horaris habituals de cada centre

DE LA TARRACO REPUBLICANA A LA TARRACO D'AUGUST : La transformació d'una ciutat

Xerrada

Lluís Piñol

Arqueòleg Museu d'Història de Tarragona

Sobre la maqueta de la ciutat de *Tarraco* al s. II, s'explicarà com era la ciutat tardo republicana i com es transforma en època d'August.

Data	Dissabte 10 : 12 h (català) Diumenge 11 : 12 h (castellà) Divendres 16 : 19 h (català) Divendres 23 : 19 h (castellà)
Lloc	Antiga Audiència - Maqueta
Durada aprox.	30 min.
Accés	Entrada 3 € . A partir de 12 anys

MUSEU BÍBLIC TARRACONENSE

Per ampliar informació de les activitats del Museu:

Museu Bíblic Tarraconense
C/ de les Coques 1
T. 977 25 18 88
museu.biblic@arquebisbattarragona.cat

Jornades de PORTES OBERTES

Data	Dissabte 17 i diumenge 18
horari	De 10 a 13 h
Lloc	Museu Bíblic Tarraconense - C / de les Coques 1
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ANNO DOMINI. Judea en temps d'August

Exposició

Organitza: **Museu Bíblic Tarraconense, Associació Cultural Sant Fructuós i Institut català d'Arqueologia Clàssica**

L'origen del cristianisme es troba a Judea que esdevingué, l'any 63 aC, una província romana. Els territoris ocupats per Pompeu foren atorgats al govern de la dinastia herodiana. L'any 6 dC la província s'escindí administrativament en una província i dues tetrarquies: Herodes Antipès governà Galilea, mentre Judea era sotmesa al govern directe de Roma, administrada per un procurador amb residència a Cesarea. Les fonts literàries, cristianes i no cristianes, indiquen que el naixement de Jesús de Natzaret es produí en temps de l'emperador August.

L'exposició pretén oferir una visió històrica i arqueològica de les relacions entre Roma i el món Jueu en el marc de la política imperial de l'emperador August, en el moment del naixement de Jesús de Natzaret i el desenvolupament històric posterior de la regió, durant l'època romana.

Data	Del 8 de maig al 8 de juny de 2014
horari	De dilluns a divendres : de 17 a 20.30 h Dissabtes i diumenges : de 10 a 13 i de 17 a 20.30
Lloc	Museu Bíblic Tarraconense – Sala d'exposicions temporals
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai Per a concertar VISITES DE GRUPS : Tel. . 977.251.888 o per correu electrònic museu.biblic@arquebisbattarragona.cat

A.D. ANNO DOMINI. El naixement del cristianisme (1985)

Cinema

Organitza: **Museu Bíblic Tarraconense, Associació Cultural Sant Fructuós i Institut català d'Arqueologia Clàssica**

Coproducció anglo-italiana que tracta sobre la vida de les primeres comunitats cristianes narrades en els Fets dels Apòstols durant els imperis de Tiberi, Cal·lígula, Claudi i Neró. Una producció que va rebre grans elogis de la crítica y que compta amb un destacat repartiment entre els quals destaquen Ava Gardner, Susan Sarandon, Fernando Rey i Jennifer O'Neill. Va ser dirigida per Stuart Cooper i produïda per Anthony Burgess y Vincenzo Labella,

Data	Dilluns 19 : de 19 h a 21 h (1 Part) Dimarts 20 : 19 h (II Part) Dimecres 21 : 19 h (III Part)
idioma	castellà
Lloc	Museu Bíblic Tarraconense – Sala d'exposicions temporals
Accés	Gratuït, amb INVITACIÓ. Recollir invitacions al Museu Bíblic : de dilluns a divendres : de 10 a 13 i de 16 a 18 h

L'ESCLAU DE LA SAL

Presentació

Novel·la de **Manel Bonany** (Amsterdam, Ara llibres)

Organitza: **Museu Bíblic Tarraconense, Associació Cultural Sant Fructuós i Institut català d'Arqueologia Clàssica**

La historia darrere d'una llegenda, la d'un home i un drac. Una gesta prodigiosa protagonitzada per un jove esclau a la Tàrraco romana del segle IV dC.

Data	Divendres 23 : 19.30 h
Lloc	Museu Bíblic Tarraconense – Sala d'exposicions temporals
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA - MNAT

Informació i reserves T 977 25 15 15 (de dilluns a divendres de 8 a 15h)

T 977 23 62 09 (de dimarts a diumenges)

www.mnat.cat / mnat@gencat.cat

Recintes :

Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (Plaça del Rei, 5) T. 977 23 62 09

Museu i Necròpolis Paleocristians (Av. Ramon y Cajal, 84) T. 977 21 11 75

Vil.la romana dels Munts (Passeig del Fortí s/n ALTAFULLA) T. 977 65 28 06

Vil.la romana de Centcelles (Afores, s/n CONSTANTÍ) T. 977 52 33 74

Jornades de PORTES OBERTES

Entrada gratuïta a tots els centres dependents del MNAT.

Data	Diumenge 18 - Dissabte 24 Diumenge 25	
Lloc	Museu Nacional Arqueològic de Tarragona Museu i Necròpolis Paleocristians Vil.la romana dels Munts Vil.la romana de Centcelles	dissabte : 9.30 a 18 h - diumenges de 10 a 14 h dissabte : 9.30 a 13.30 – 15 a 18 h - diumenges de 10 a 14 h dissabte : 10 a 13.30 – 15 a 18 h - diumenges de 10 a 14 h dissabte : 10 a 13.30 – 15 a 18 h - diumenges de 10 a 14 h

Les dones de la família julioclàudia

Conferència

Almudena Domínguez-Arranz

Catedràtica d'Arqueologia de la Universidad de Zaragoza

Cicle : Llegim el Patrimoni. Literatura i Història, dedicat a la novel·la de John Williams *August*.

Data	Dimarts 6 : 19 h
Lloc	Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (Plaça del Rei, 5)
Idioma	castellà
Durada aprox.	1 h
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ELS HE DONAT UN IMPERI SENSE FI. Una aproximació a August a través dels textos clàssics.

Teatralització de textos clàssics

Producció : **Museu Nacional Arqueològic de Tarragona** amb **TeclaSmit teatre popular**.

Cicle Clàssics a escena

Una selecció de textos de Virgili, Ciceró, Plutarc, Ovidi, ens acosten, a partir d'una visió indirecta, aquest personatge cabdal per l'esdevenir de Roma. Una proposta de Sergi Xirinacs, posada en escena per TeclaSmit-teatre popular.

Data	Dissabtes 10 : 21 h 21.30 h 22 h
Lloc	Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (Plaça del Rei, 5)
Idioma	català
Durada aprox	1 h 30 min
Accés	Reserva prèvia MNAT

SEGUINT LA PETJADA D'AUGUST

Itinerari

Itinerari per les sales permanents del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona i el teatre romà, a través de les peces i materials relacionats amb August i la seva època, dins del cicle "Llegim el Patrimoni. Literatura i Història".

Data	Dissabte 10 : 11 h
Lloc	Inici : MNAT (Plaça del Rei, 5) – Teatre romà
Idioma	català
Durada aprox	2 h 30 min.
Accés	Reserva prèvia MNAT

HISTÒRIES DE TOCADOR

Visita guiada a l'exposició

Una exposició produïda pel Museu d'Arqueologia de Catalunya, que arriba a Tarragona amb l'objectiu de facilitar un recorregut pels secrets de la bellesa i la cosmètica a l'antiguitat, que vol mostrar com la cura de l'aspecte personal és quelcom comú a totes les èpoques i convidar al visitant a establir lligams amb l'antiguitat mitjançant els petits gestos quotidians relacionats amb la bellesa, en els quals tots ens reconeixem.

Data	Diumenge 11 : 12 h Diumenge 25 : 12 h
Lloc	Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (Plaça del Rei, 5)
Idioma	català
Durada aprox.	1 h
Accés	Entrada : 4,5 € - (Informació i venda d'entrades : MNAT)

LA PETJADA D'AUGUST AL MNAT

Itinerari pel MNAT 6

Una proposta per a fer de manera autònoma, a través d'un itinerari senyalitzat per les sales permanents del MNAT, centrat en aquesta ocasió en l'emperador August, del qual es commemora el Bimil·lenari de la seva mort, i que es posarà en marxa per celebrar "La nit dels Museus".

Data	Dissabte 17 : de 22 a 1 h
Lloc	Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (Plaça del Rei, 5)
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

VINE AL MUSEU... i queda't de pedra!

Taller

Un apropament a l'escultura romana i a l'ús de les imatges desenvolupat a partir de l'emperador August.

Data	Dissabte 24 : 11 h Diumenge 25 : 11h
Lloc	Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (Plaça del Rei, 5)
Idioma	català
	2 h
Accés	Reserva prèvia MNAT

RE-VIURE

Taller

Data	Diumenge 25 : 11h
Lloc	Museu i Necròpolis Paleocristians (Av. Ramon y Cajal, 84)
Idioma	català
Accés	Reserva prèvia MNAT

CAIUS I FAUSTINA US CONVIDEN A LA VIL·LA

Visita teatralitzada

Data	Dissabte 17 : 11 h Diumenge 18 : 11 h
Lloc	Vil·la romana dels Munts (Passeig del Fortí s/n ALTAFULLA)
Idioma	català
Accés	Reserva prèvia MNAT

US PORTEM A L'HORTUS

Taller

Data	Dissabte 17 : 11.30 h Diumenge 18 : 11.30 h
Lloc	Vil·la romana dels Munts (Passeig del Fortí s/n ALTAFULLA)
Idioma	català
Accés	Reserva prèvia MNAT

MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

Podeu ampliar informació :

Museu del Port , Refugi 2, moll de Costa

T. 977 25 94 00 ext. 4422

museuport@porttarragona.cat

Jornades de PORTES OBERTES

Visita lliure a l'exposició permanent del Museu.

Data	Dissabtes 3, 10, 17, 24 i 31 Diumenges 4, 11, 18 i 25
horaris	Dissabtes : de 10 a 14h i de 16 a 19 h Diumenges : d'11 a 14 h
Lloc	Museu del Port de Tarragona (Refugi 2 Moll de Costa)
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai Audio-guia gratuïta : català, castellà, anglès i francès

TIBERIUS CLAUDIUS AMIANTUS. Comerciant de vi al *Mare Nostrum*

Visita teatralitzada

Auriga, serveis culturals

Col·labora: **Tarragona DO**

El comerciant de Tàrraco *Tiberius Claudius Amiantus* ens explicarà de primera mà com era el comerç del vi en època romana i quines característiques i perills tenia la navegació pel *Mare Nostrum*. Que Neptú i les nereides ens siguin favorables!

Els participants (adults) podran degustar una copa de vi de la DO Tarragona.

Data	Divendres 23 : 22 h (català) Dissabte 24 : 13 h (castellà) Diumenge 25 : 13 h (català)
Lloc	Museu del Port de Tarragona (Refugi 2 Moll de Costa)
Durada aprox.	30 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

CAP DEL VOL Un producte, un vaixell i un comerç al *conventus tarraconensis* en època d'August

Conferència

Gustau Vivar Lombarte

Director del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya

A finals dels anys setanta i principis dels vuitanta X. Nieto i F. Forester van excavar parcialment el derelictes enfonsat davant de les costes de Port de la Selva conegut com Cap del Vol. El que es va documentar en aquells treballs tenia trets diferencials dels vaixells coneguts fins el moment, i la resta de la comunitat científica no en va valorar la rellevància.

Data	Dijous 8 : 19 h
Lloc	Museu del Port de Tarragona (Refugi 2 Moll de Costa)
Durada aprox.	50 min
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TROYA

Cinema

VIII Cicle de cinema dedicat al mar

Gènere: aventures. Mitologia

Direcció : Wolfgang Petersen

Any 2004 - Warner Bros. Pictures / Plan B Entertainment / Radiant Productions

Producció: Estats Units

Intèrprets: Brad Pitt, Eric Bana, Orlando Bloom, Brian Cox, Peter O'Toole, Sean Bean, Diane Kruger, Brendan Gleeson, Saffron Burrows, Tyler Mane, Julie Christie...

A l'any 1193 a.C, Paris, príncep de Troia, rapta a l'esposa del Rei d'Esparta. Aquestos esdeveniments desencadenen la guerra entre grecs i troians, iniciant un assetjament de la ciutat de més de 10 anys. L'exèrcit grec, encoratjat per Aquil·les, es va enfrontar a la resistència troiana liderada per Hèctor, fill de Príam. Pel·lícula basada en el poema la Iliada d'Homer.

Data	Dissabte 17 : 17.30 h (castellà)
Lloc	Museu del Port de Tarragona - Sala d'actes (Refugi 2 Moll de Costa)
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

MUSEU D'HISTÒRIA DE CAMBRILS

Podeu ampliar informació :

Museu Molí de les Tres Eres
Via Augusta, 1 (Cambrils)
T. 977 794 528

Jornades de PORTES OBERTES

Data	Dissabtes 10, 17 i 24 : d'11 a 14 h i de 17 a 20 h Diumenges 11, 18 i 25 : d'11 a 14 h
Lloc	Museu Molí de les Tres Eres. Via Augusta, 1 (Cambrils)
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

LA MEDICINA EN ÈPOCA ROMANA

Exposició i conferència

Col·labora : Arqueoxarxa i Generalitat de Catalunya
Produeix : Museu de Badalona i Ajuntament de Badalona

Inauguració de l'exposició. Tot seguit **conferència inaugural**, a càrrec d'**Esther Gurri**, coordinadora de l'exposició i arqueòloga del Museu de Badalona.

Data	Dijous 8 : 20 h
Lloc	Museu Molí de les Tres Eres. (Cambrils)
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

TOQUEM ELS ROMANS

Visita comentada amb taller

Data	Dissabte 10 : 11 h (català) - 12.30 h (castellà) Dissabte 17 : 11 h (castellà) – 12.30 h (català)
Lloc	Vil·la romana de La Llosa (C/ Josep Iglesias, s/n)
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

D'AUGUSTUS A AUGUT, L'evolució fonètica del llatí al català

Conferència

Dr. Pere Navarro

Professor de Filologia Catalana a la URV

Col·labora : Antena del Coneixement del Campus Extens de la URV a Cambrils.

Data	Dimecres 14 : 20 h
Lloc	Centre Cultural - Sala d'Actes (c/ St. Plàcid, 18-20)
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

LA LLOSA EN TEMPS D'AUGUST

Visita dinamitzada

Col·labora : Associació de Veïns del Barri de la Llosa i Antena del Coneixement del Campus Extens de la URV a Cambrils.

Data	Diumenge 18 : 10.30 (castellà) 12 h (català)
Lloc	Vil·la romana de La Llosa
Accés	Lliure, limitat a l'aforament de l'espai

ACTE DE CLOENDA

FUNUS AUGUSTI

Recreació històrica

Projecte Phoenix, Thaleia, Nemesis, Ludi Scaenici, Ars Dimicandi

August tenia els ulls i la boca tancada. Li tragueren l'anell amb el segell del dit. Tiberi, al ser el seu parent més proper el va cridar pel seu nom i afegí : "vale" (adéu). Els esclaus de la funerària rentaren i perfumaren el cos. Se li col·locà una moneda als llavis per pagar el barquer que portaria l'esperit d'August per la llacuna Estigia fins l'inframón.

El funeral d'August es va fer de nit. Es formà una processó per a portar el cos des de la casa a la colina palatina fins el seu lloc de descans definitiu. Quasi tota Roma va sortir al carrer i les tropes protegien la ruta per assegurar l'ordre públic.

La processó estava dirigida per un *dominus funeris* o mestre del funeral, ajudat per *lictors* vestits de negre. Al capdavant desfilaven trompetistes que tocaven música fúnebre en honor del mort.

L'humor i el riure ajudaven a alliberar la pena. De vegades es contractaven una "troupe" de pallsos i mims als funerals. Anaven al darrera dels músics i els cantants i estaven encapçalats per un ***archimimus*** que imitava la manera de parlar i els gestos del mort.

Com la majoria de romans rics, August segurament alliberaria uns quants esclaus en el seu testament. Aquests eren els següents en la processó i portaven el barret de la llibertat especial dels lliberts (*pileus*). Després anava el fèretre, un sofà de marfil i or cobert amb una tela mortuòria porpra i daurada, sota la qual estava el cos d'August dins d'un taüt. Al damunt havia una efígie de cera abillada amb les robes triomfals. El fèretre estava acompanyat de dues estàtues del prínceps, una d'or i l'altre en la que apareixia pujat en un carruatge triomfal. També es portaven les imatges dels seus avantpassats destacats.

La família vestida de dol caminava darrera el fèretre, entre elles Julia Augusta. Tot el Senat estava present, així com molts *equites* i la guàrdia pretoriana. Tothom que era algú estava present.

El seguici s'aturà al *Forum*, on Tiberi i el seu fill Drus, vestits de gris, pronunciaren elogis (***laudatio funebris***). Després la processó seguí per la ***porta triumphalis***, fins arribar al mausoleu d'August al Camp de Mart, on tindria lloc el moment més àlgid de la cerimònia.

A "Augusto" d'Anthony Everitt

Data	Diumenge 25 : 18 h
Lloc	Recinte Firal del Palau de Congressos de Tarragona
Idioma	català
Accés	Entrada 5 €